

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia **16** lutego 2024 r.

NK-KSE.431.1.46.2023.BJ

Pan
Jerzy Łuźniak
Prezydent Miasta Jeleniej Góry

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach od 10 października 2023 r. do 18 grudnia 2023 r., na podstawie przepisu art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 190) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz imiennych upoważnień Wojewody Dolnośląskiego z dnia 4 października 2023 r. nr 107 i 108 zespół kontrolny Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w składzie:

Bartosz Jędrzyak – inspektor wojewódzki (przewodniczący zespołu kontrolnego),

Tomasz Woch – główny specjalista (członek zespołu kontrolnego),

przeprowadził w Urzędzie Miasta Jelenia Góra, adres siedziby: plac Ratuszowy 58, 58-500 Jelenia Góra (zwanym dalej Urzędem), kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji przez Prezydenta Miasta Jelenia Góra zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na organizacji na terenie Miasta Jelenia Góra punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnych porad obywatelskich, prowadzenia nieodpłatnej mediacji oraz realizacji zadania w zakresie edukacji prawnej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 945, dalej: ustawa).

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2023 r. (sygn. NK-KSE.430.1.2023.RG).

Przedmiotem kontroli była organizacja systemu świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnych porad obywatelskich oraz nieodpłatnych mediacji na terenie Miasta Jelenia Góra, a także zgodność lokali, w których usytuowane są punkty nieodpłatnego poradnictwa, z przepisami prawa. Ponadto kontroli podlegała realizacja obowiązków informacyjnych oraz dokumentowanie udzielanych porad prawnych.

Okres objęty kontrolą: od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli.

Funkcję Prezydenta Miasta Jeleniej Góry w całym okresie objętym kontrolą pełni Pan Jerzy Łuźniak¹.

¹ Zgodnie z wynikami wyborów samorządowych, które zostały opublikowane pod adresem: https://wybory2018.pkw.gov.pl/pl/geografia/026100#results_vote_elect_mayor_round_2.

Zadania będące przedmiotem kontroli były w okresie nią objętym realizowane przez pracowników Wydziału Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych (zgodnie z informacją przedkontrolną z dnia 6 października 2023 r.).
[dowód: akta kontroli str.: 27-33, 74-89]

W dniu 22 grudnia 2023 r. kierownikowi jednostki kontrolowanej doręczono projekt wystąpienia pokontrolnego sporządzony dnia 18 grudnia 2023 r. Do ustaleń zawartych w niniejszym dokumencie nie złożył on w ustalonym terminie (tj. do 5 stycznia 2024 r., mając na uwadze art. 40 ust. 2 ustawy o kontroli w administracji rządowej) zastrzeżeń.

Treść wystąpienia pokontrolnego, mając na uwadze powyższe oraz przepis art. 46 ust. 1 oraz ust. 3 pkt 1 i pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, obejmuje treść projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 18 grudnia 2023 r. oraz zalecenia dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej, a także termin na poinformowanie o podjętych w związku z ww. zaleceniami działaniach lub o przyczynach ich niepodjęcia.

Wykonywanie zadania przez podmiot kontrolowany – tj. Prezydenta Miasta Jeleniej Góry oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Przedmiotowej oceny dokonano w oparciu o następujące ustalenia w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

I. Organizacja punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

1. Prowadzenie punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnych porad obywatelskich przez miasto.

W toku kontroli ustalono, iż na terenie miasta Jelenia Góra utworzono łącznie trzy punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenia nieodpłatnych porad obywatelskich - zgodnie z przepisem art. 8 ust. 2 w zw. z art. 20 ust. 4 ustawy.

W dniu 14 marca 2020 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wprowadzono stan zagrożenia epidemicznego², natomiast od dnia 20 marca 2020 r. wprowadzono stan epidemii trwający do 12 maja 2022 r.³. W związku z powyższym pismem z dnia 23 marca 2020 r. (znak: DSF-XI.690.81.2020) Minister Sprawiedliwości zobowiązał wojewodów do tego, aby przekazali starostom oraz prezydentom miast na prawach powiatu wytyczne i zasady organizacji udzielania świadczeń opisanych w ustawie. W wyniku kontroli stwierdzono, iż w okresie objętym kontrolą punkty pracowały zarówno w trybie zdalnym, jak i stacjonarnym. W pkt 1 wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. Kontrolowany wskazał, że:

„W związku ze stanem epidemii zapewniono udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w sposób określony w piśmie Ministra Sprawiedliwości znak DSF-XI.690.81.2020 z dnia 23 marca 2020 r. Informację o zapewnieniu dostępu do nieodpłatnych usług pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego i mediacji w sytuacji udzielania porad w sposób wyłączający bezpośrednią obsługę interesantów, tj. z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość według rekomendacji Ministra Sprawiedliwości zamieszczono na stronie internetowej Miasta Jelenia

² Patrz: § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. poz. 433), który odwołano § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. poz. 490).

³ Patrz: § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (teks jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 340) oraz § 1-2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2022 r., poz. 1027).

Góra, a także wywieszono informacje w siedzibach punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz w siedzibie Urzędu Miasta Jelenia Góra oraz odnotowano w systemie informatycznym udostępnionym przez Ministerstwo Sprawiedliwości do obsługi nieodpłatnych porad prawnych.”.

Powyższe wyjaśnienia zasługują w całości na uwzględnienie, a podjęte działania należy ocenić pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str.: 62-68]

W wyniku kontroli stwierdzono że miasto Jelenia Góra zawarło trójstronne porozumienia z organami właściwych samorządów zawodowych obejmujące lata 2020 - 2023⁴.

Porozumienia zawierały wszystkie elementy, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1-4 ustawy, jak również zostały zawarte we właściwym terminie, wskazanym art. 10 ust. 2 ustawy, co należy ocenić pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str.: 90-125, 858-878]

W każdym z przedmiotowych porozumień zobowiązano Okręgową Izbę Radców Prawnych w Wałbrzychu (OIRP) oraz Okręgową Radę Adwokacką w Wałbrzychu (ORA) do imiennego wskazania, odpowiednio do dnia 4 grudnia 2019 r., 20 listopada 2020 r., 22 listopada 2021 r. oraz 21 listopada 2022 r., osób, które będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej oraz ich zastępców. Stosowne listy zostały sporządzone w dniach:

- 28 listopada 2019 r. (bez listy zastępców, doręczono dnia 2 grudnia 2019 r.) od OIRP i 15 listopada 2019 r. (doręczono dnia 20 listopada 2019 r.) od ORA,
- 4 grudnia 2020 r. (doręczono dnia 12 grudnia 2020 r.) od OIRP i 16 listopada 2020 r. (doręczono dnia 19 listopada 2020 r.) od ORA,
- 25 listopada 2021 r. (bez listy zastępców, doręczono dnia 30 listopada 2021 r.) od OIRP i 15 listopada 2021 r. (doręczono dnia 18 listopada 2021 r.) od ORA,
- 10 listopada 2022 r. (doręczono dnia 15 listopada 2022 r.) od OIRP i 10 listopada 2022 r. (doręczono dnia 17 listopada 2022 r.) od ORA.

Listy radców prawnych z 2019 r. i 2021 r. przesłane przez OIRP nie zawierały wykazu zastępców. Ponadto lista radców prawnych z 2021 r. została złożona po wyznaczonym w porozumieniu terminie. Niemniej jednak kontrolowana jednostka nie ma wpływu na to, że dany samorząd zawodowy nie wypełnia wszystkich zobowiązań opisanych w zawartym wcześniej porozumieniu.

[dowód: akta kontroli str.: 90-125, 868-878]

Mając na uwadze liczbę wszystkich punktów przypadających na kontrolowaną jednostkę oraz przepis art. 11 ust. 1 ustawy należy wskazać, że do prowadzenia adwokatów i radcom prawnym przeznaczono jeden z nich, co odpowiada wytycznym zawartym w ww. przepisie.

[dowód: akta kontroli str.: 27-33]

W wyniku kontroli stwierdzono, że w ramach punktów nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzonych przez miasto Jelenia Góra zapewniono świadczenie usług poprzez zawarcie stosownych umów z radcami prawnymi i adwokatami - zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 ustawy. Zgodnie z ust. 2 ww. przepisu umowy te powinny w szczególności zawierać informacje wymienione w treści tego przepisu.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż:

- 1) zapisy umów w zakresie art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy (tj. określenie sposobu korzystania z lokalu) są nieprawidłowe. W pkt 11 wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. Kontrolowany

⁴ Porozumienie z ORA i OIRP na rok 2020 dnia 28 listopada 2019 r., na rok 2021 dnia 4 listopada 2020 r., na rok 2022 dnia 10 listopada 2021 r. oraz na rok 2023 dnia 17 listopada 2022 r.

wskazuje, iż § 2 ust. 3 umów z adwokatami i radcami prawnym wskazuje na realizację ww. przepisu ustawowego. Wskazany paragraf brzmi:

„Miasto przed przystąpieniem do wykonania umowy wskaże i udostępni pomieszczenie, w którym będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna oraz uzgodni z Dyrektorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze sposób pobierania i zdawania kluczy do pomieszczenia.”

Powyższa treść nie wskazuje jednak na realizację art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy. Słowo „sposób” rozumieć należy jako *określony tryb postępowania, formę wykonywania czegoś*⁵, co oznacza, iż w umowie winno określić się formę korzystania z lokalu przez adwokata/radcę prawnego, wskazać tryb postępowania w jakim może on korzystać ze wskazanego lokalu. Takowa informacja nie znajduje się w przedmiotowych umowach, § 2 ust. 3 wskazuje jedynie na to, iż pomieszczenie do udzielania NPP zostanie radcy prawnemu wskazane i udostępnione, a następnie uzgodniony zostanie dostęp do tego lokalu, nie zaś kwestie związane ze sposobem użytkowania danego lokalu, czyli np. na jakich zasadach i w jakim celu adwokat/radca prawny może korzystać z danego lokalu.

- 2) zapisy umów w zakresie art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy (tj. wskazanie niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiający udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej) są nieprawidłowe. W pkt 12 wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. Kontrolowany wskazuje, iż § 2 ust. 4 umów z adwokatami i radcami prawnym wskazuje na realizację ww. przepisu ustawowego. Wskazany paragraf brzmi:

„W miejscu świadczenia usług istnieje możliwość skorzystania z internetu w celu uzyskaniu dostępu do programu informatycznego do obsługi punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i bazy aktów prawnych za pomocą posiadanego przez adwokata urzędnika mobilnego lub dostępnego sprzętu komputerowego.”

Powyższa treść nie wskazuje jednak na realizację art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy. Słowo „wskazanie” rozumieć należy jako zalecenie lub pouczenie, natomiast słowo „wskazywać” oznacza: pokazać, gdzie się ktoś lub coś znajduje, zwrócić uwagę na coś, świadczyć o czymś, podać zmierzoną wartość, dać wskazówki, poinformować o czymś, wyznaczyć lub polecić kogoś⁶. Ponadto, słowo „urządzenie” oznacza mechanizm lub zespół mechanizmów, służący do wykonania określonych czynności, wyposażenie jakiegoś pomieszczenia⁷. Mając na uwadze powyższe, umowa powinna zawierać wyliczenie sprzętów technicznych służących do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym i takich sprzętów, które umożliwiają korzystanie z bazy aktów prawnych. Powyższy zapis umów nie stanowi takiego wyliczenia, a jedynie wskazuje na możliwość skorzystania z Internetu (który nie jest urządzeniem technicznym, a ogólnosiwiatową siecią komputerową⁸) za pomocą posiadanego przez adwokata/radcę prawnego urządzenia mobilnego lub dostępnego sprzętu komputerowego. Przykładowe wymagane urządzenia techniczne, wskazane są w treści § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2492) np. komputer, drukarka, urządzenie pozwalające na przenoszenie dokumentacji do postaci elektronicznej, wyposażenie umożliwiające bezpieczne przechowywanie dokumentów.

- 3) zapisy umów w zakresie art. 6 ust. 2 pkt 6a ustawy (tj. określenie sposobu organizowania spotkania z mediatorem) są nieprawidłowe. W pkt 13 wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. Kontrolowany wskazuje, iż § 2 ust. 1 wyliczonych przez Kontrolowanego umów⁹ realizuje dyspozycję powyższego przepisu ustawy. Wskazany paragraf brzmi:

„(...) jest zobowiązany do świadczenia nieodpłatnej mediacji w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej. Prezydent i (...) zobowiązują się do organizacji spotkania poświęconego

⁵ Definicja wyrazu *sposób* zawarta w Słowniku Języka Polskiego.

⁶ Definicje wyrazów *wskazanie* i *wskazywać* zawarte w Słowniku Języka Polskiego.

⁷ Definicja wyrazu *urządzenie* zawarta w Słowniku Języka Polskiego.

⁸ Definicja wyrazu *Internet* zawarta w Słowniku Języka Polskiego.

⁹ Umowy nr: SP.41.2019, SP.35.2019, SP.45.2020, SP.55.2020, GS.66.2021, GS.57.2022, GS.62.2022.

nieodpłatnej mediacji w zależności od bieżącego zapotrzebowania na nieodpłatną mediację, zgłaszanego przez osoby uprawnione.”

Powyższa treść nie wskazuje jednak na realizację art. 6 ust. 2 pkt 6a ustawy. Zwrot sposób organizowania w punkcie spotkania z mediatorem rozumieć należy jako *określony tryb postępowania, formę wykonywania czegoś¹⁰ oraz planowanie i koordynowanie poszczególnych etapów jakiś działań¹¹*. Powyższy zapis umów nie realizuje dyspozycji wskazanego przepisu, gdyż nie precyzuje jakie czynności muszą zostać dokonane przez beneficjenta usługi oraz mediatora (ewentualnie przez pracowników Urzędu), aby doszło do spotkania dwóch powyższych. Nie doprecyzowano, przykładowo, w jaki sposób i komu beneficjent może takie zapotrzebowanie przedstawić, w jakim terminie odbywa się organizacja takiego spotkania ani w jakim miejscu do niego nastąpi, kto ustala termin i miejsce spotkania ani w jaki sposób zawiadamia beneficjenta o wyznaczeniu takiego terminu i miejsca. Ponadto, tylko niektóre umowy¹² posiadały wskazany przez Kontrolowanego zapis, pozostałe nie.

Powyższe wyjaśnienia potwierdzają ustalenia kontroli. Wskazane nieprawidłowości wynikają z niewystarczającej znajomości ustawy, za które odpowiedzialne są osoby przygotowujące treść ww. dokumentów i nadzorujący ich pracę przełożeni.

[dowód: akta kontroli str.: 62-68, 126-318, 858-878]

2. Powierzenie prowadzenia punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż liczba punktów świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, których prowadzenie powierzono organizacjom pozarządowym, jest zgodna z dyspozycją art. 11 ust. 1 ustawy. W całym okresie objętym kontrolą wybór podmiotów, którym powierzono prowadzenie ww. punktów był poprzedzony konkursem (art. 11 ust. 2 ustawy), o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 571, zwana dalej u.d.p.p.w.). W przypadku wszystkich poddanych analizie konkursów organ powołał komisję konkursową – zgodnie z art. 15 ust. 2a i 2b u.d.p.p.w.

[dowód: akta kontroli str.: 327-417, 418-517, 518-677, 678-835, 858-878]

1) W przedmiocie konkursu dot. realizacji zadania NPP/NPO/NM na rok 2020 oraz 2021.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w pracach komisji powołanej w latach 2019 - 2020 nie uczestniczyły osoby zgłoszone przez organizacje pozarządowe¹³. W kwestii ogłoszeń o otwartym konkursie ofert należy wskazać, iż poddane weryfikacji ogłoszenia zawierały elementy wskazane w art. 13 ust. 2 pkt 1 – pkt 7 u.d.p.p.w. Termin składania ofert we wszystkich konkursach objętych niniejszą kontrolą był zgodny z treścią ust. 1 ww. przepisu.

[dowód: akta kontroli str.: 327-417, 418-517]

Niemniej jednak w toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości związane z otwartymi konkursami ofert z lat 2019 – 2020.

¹⁰ Definicja wyrazu *sposób* zawarta w Słowniku Języka Polskiego.

¹¹ Definicja wyrazu *organizować* zawartej w Słowniku Języka Polskiego.

¹² Patrz: przypis nr 9.

¹³ Zgodnie z art. 15 ust. 2da pkt 1 u.d.p.p.w. Ponadto z wyjaśnień zawartych w piśmie Prezydenta Jeleniej Góry z dnia 7 listopada 2023 r. (znak: KN.1710.33.2023, dalej jako: wyjaśnienia z 7 listopada 2023 r.) w pkt 8.7. i pkt 9.7. oraz z dokumentów udostępnionych kontrolerom wynika, iż zarówno w roku 2019 jak i 2020 kontrolowany organ wystosował do organizacji pozarządowych zaproszenie do wskazywania swoich przedstawicieli do udziału w pracach komisji konkursowej. Ogłoszenia te były opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Urzędu (w latach 2019 - 2020) a także na stronie internetowej Urzędu (w 2020 roku).

Zgodnie z art. 13 ust. 2 pkt 7 u.d.p.p.w. w ogłoszeniu konkursowym należy zawrzeć informacje o zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ww. ustawy. W wyniku kontroli stwierdzono, że ogłoszenia konkursowe z lat 2019 - 2020 w części XII określały wysokość dotacji jaką kontrolowana jednostka przekazała na realizację zadania objętego niniejszą kontrolą w roku publikacji ogłoszenia konkursowego i w roku poprzednim. Działanie to było nieprawidłowe w zakresie zamieszczenia w ogłoszeniu konkursowym wysokości dotacji jaką jednostka przekazała na realizację przedmiotowego zadania w roku publikacji ogłoszenia konkursowego. W dacie publikacji każdego z ww. ogłoszeń konkursowych w dalszym ciągu było realizowane zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w roku poprzednim¹⁴. Jak zaznaczono powyżej w art. 13 ust. 2 pkt 7 u.d.p.p.w. ustawodawca posłużył się, w odniesieniu do zadań tego samego rodzaju co wskazane w ogłoszeniu konkursowym, zwrotem *zrealizowanych*, co w ocenie organu kontroli oznacza zadanie, które zostało na dzień ogłoszenia danego konkursu już wykonane. W dacie publikacji ww. ogłoszeń z lat 2019 – 2020 zadania będące przedmiotem konkursów z lat 2018 – 2019 wciąż były realizowane¹⁵.

Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości była niewystarczająca znajomość przepisów u.d.p.p.w. przez osobę odpowiedzialną za zredagowanie każdego z ogłoszeń konkursowych oraz nie dość wnikliwa weryfikacja ich treści przez osoby dokonujące ich akceptacji oraz wyrażające zgodę na publikację¹⁶. Niemniej jednak zaznaczenia wymaga, że powyższa kwestia ma jedynie charakter formalny i nie czyni ogłoszenia konkursowego nieprawidłowym w zakresie, który dawałby podstawę do podważenia prawidłowości jego rozstrzygnięcia.

[dowód: akta kontroli str.: 327-417, 418-517]

Zgodnie z art. 13 ust. 3 u.d.p.p.w. ogłoszenia konkursowe są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej oraz w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń w siedzibie organu administracji publicznej. W toku kontroli, na podstawie uzyskanych wyjaśnień kierownika kontrolowanej jednostki¹⁷, nie udało się potwierdzić daty publikacji ogłoszeń konkursowych z lat 2019 - 2020 w sposób określony w art. 13 ust. 3 pkt 3 u.d.p.p.w., a jedynie potwierdzono sam fakt jego publikacji¹⁸. Mając na uwadze to, iż zgodnie z art. 13 ust. 1 u.d.p.p.w. termin składania ofert w otwartych konkursach ofert jest liczony od daty publikacji ostatniego z ogłoszeń, o których mowa w ust. 3 przedmiotowego przepisu, dokumentowanie powyższych okoliczności ma istotne

¹⁴ W roku 2019 realizowano zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w roku 2018; w 2020 roku realizowano zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w roku 2019; natomiast w roku 2021 realizowano zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w roku 2020.

¹⁵ Zadania polegające na świadczeniu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnych porad obywatelskich są zadaniami o charakterze całorocznym (patrz: art. 11 ust. 1 [*powiat powierza połowę punktów do prowadzenia adwokatów i radcom prawnym z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, a połowę organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, zwanej dalej „organizacją pozarządową”*(...)] i ust. 2 [*organizację pozarządową wylania się corocznie w otwartym konkursie ofert, (...)*] ustawy.

¹⁶ Z pkt 8.1. i pkt 9.1. wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. wynika, iż odpowiedzialną za zredagowanie ogłoszeń konkursowych z lat 2019-2020 była osoba zatrudniona na stanowisku inspektora w Wydziale Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Urzędu, natomiast za ich akceptację odpowiadali: Naczelnik powyższego Wydziału i Zastępca Prezydenta Miasta Jeleniej Góry (w 2019 roku) oraz dodatkowo Dyrektor Departamentu Gospodarki Miasta Urzędu (w 2020 roku).

¹⁷ Patrz: pkt 8.2. i pkt 9.2. wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r., linki zawarte w ich treści oraz potwierdzone za zgodność z oryginałem kopie dokumentów jakie wraz z nimi przedstawiono kontrolującym.

¹⁸ Ogłoszenie z roku 2019 opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu, oraz w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń w dniu 21 października 2019 r. Ogłoszenie z roku 2020 opublikowano w powyższych miejscach w dniu 9 października 2020 r. Nie przedstawiono jakichkolwiek dowodów na publikację ww. ogłoszeń na stronie internetowej Urzędu tj. na stronie jeleniagora.pl.

znaczenie dla oceny prawidłowości przeprowadzenia otwartego konkursu ofert. Ta nie jest bowiem możliwa w sytuacji gdy kontrolujący nie mogą zweryfikować czy okres, w którym można składać oferty był zgodny z przepisami u.d.p.p.w. (tj. nie mniej niż 21 dni) i jednocześnie nie przekraczał terminu określonego w ustawie (tj. 30 listopada).

Przyczyną powstania powyższej nieprawidłowości był brak należytego nadzoru nad organizacją przeprowadzania konkursów w latach 2019-2020, w szczególności nad prawidłowym opublikowaniem ogłoszeń konkursowych.
[dowód: akta kontroli str.: 62-68, 327-417, 418-517]

W części VIII.5. ogłoszeń konkursowych z roku 2019 i z roku 2020 kontrolowany organ zawarł pouczenie o tym, że oferty składane drogą elektroniczną nie będą przyjmowane. W pkt 8.3. i pkt 9.3. wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. kierownik kontrolowanej jednostki wskazał, iż przyczyną takiego ograniczenia były załączniki jakich przedstawienia wraz z ofertą wymagał kontrolowany organ.

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na przyjęcie. Pominięcie platformy ePUAP – podstawowego narzędzia w komunikacji na linii *klient-urząd*, nie może zostać ocenione pozytywnie. Wprawdzie opisane powyżej obawy kontrolowanej jednostki nie są pozbawione pewnych podstaw, niemniej jednak należy pamiętać, iż wniesienie oferty drogą elektroniczną nie byłoby jedynym, lecz jednym z kilku sposobów złożenia oferty¹⁹. O wyborze najlepszego i najdogodniejszego sposobu dostarczenia swojej aplikacji do Urzędu decydowałby każdy z potencjalnych oferentów, oceniając przy tym, który z nich niesie ze sobą najmniejsze ryzyko (m. in w zakresie prawidłowości przesłania). Nie zmienia to jednak tego, iż platforma ePUAP powinna być jednym z możliwych sposobów aplikowania w otwartych konkursach ofert ogłaszanych na podstawie ustawy. Za powstanie powyższej nieprawidłowości odpowiadają osoby opracowujące pod względem formalno-prawnym projekt ogłoszenia oraz ich bezpośredni przełożeni sprawujący nadzór.
[dowód: akta kontroli str.: 62-68, 327-417, 418-517]

W części VII.7. ogłoszenia konkursowego z 2019 roku oraz w części VII.8. ogłoszenia konkursowego z 2020 roku wskazano, iż:

Oferty, które nie będą posiadały elementów wyżej wymienionych oraz sporządzone na innych drukach lub nie będą kompletne, zostaną odrzucone z przyczyn formalnych

Z kolei w części VIII.7. ogłoszeń konkursowych z lat 2019 – 2020 wskazano, iż:

Oferty mogą być uzupełniane pod względem formalnym w terminie do 3 dni od daty powiadomienia Oferentów wiadomością sms, emailem lub telefonicznie.

W ocenie kontrolujących powyższe zapisy są wzajemnie sprzeczne. Pierwszy z nich informuje bowiem o tym, iż oferty, do których nie zostaną załączone obligatoryjne załączniki będą odrzucone z przyczyn formalnych bez jakichkolwiek informacji o możliwości ich uzupełnienia²⁰. Drugi z zapisów przewiduje natomiast możliwość uzupełniania ofert. Kontrolujący stoją na stanowisku, iż ujęcie powyższych regulacji w dwóch odrębnych częściach ogłoszeń konkursowych negatywnie wpływa na czytelność samego ogłoszenia oraz na zasady prowadzenia otwartego konkursu ofert i weryfikacji składanych w jego toku aplikacji.

[dowód: akta kontroli str.: 327-417, 418-517]

¹⁹ Obok przesłania jej za pośrednictwem operatora pocztowego, kuriera lub osobistego złożenia.

²⁰ Przykładowo bez wskazania, iż odrzucone będą oferty bez wszystkich wymaganych załączników, nieuzupełnione w terminie.

W części IX.2. i IX.3. ogłoszeń konkursowych z lat 2019 – 2020 wskazano, iż oznaczona w nich komórka organizacyjna Urzędu rozpatrzy je w terminie odpowiednio 7 i 14 dni oraz przekaże je komisji konkursowej, która oceni je pod względem merytorycznym. Z kolei w części IX.1. ww. ogłoszeń wskazano, iż postępowanie w sprawie przyznania dotacji będzie się odbywać zgodnie z zasadami określonymi w przepisach ustawy oraz u.d.p.p.w. Zaznaczenia przy tym wymaga, iż powyższe informacje zawarto w części ogłoszeń konkursowych zatytułowanych *Termin, tryb i kryteria wyboru oferty*, co odpowiada przepisowi art. 13 ust. 2 pkt 6 drugiej z ww. ustaw. W ocenie kontrolujących czytelniejsze byłoby wskazanie konkretnej daty (uwzględniającej termin wynikający z art. 11 ust. 12 pkt 1 ustawy), do której nastąpi wybór oferty. Zabieg taki będzie skutkował większą czytelnością ogłoszenia konkursowego.

[dowód: akta kontroli str.: 327-417, 418-517]

W toku kontroli stwierdzono, iż ogłoszenia konkursowe z roku 2019 w części VII.5. pkt 1, pkt , pkt 6 i pkt 8 oraz ogłoszenie konkursowe z 2020 roku w części VII.5. pkt 1, pkt 4, pkt 6 i pkt 8 oraz w części VII.6. pkt 1, pkt 4, pkt 6 i pkt 8 wskazywały, iż obligatoryjnymi załącznikami do składanych ofert są:

- kopia decyzji Wojewody Dolnośląskiego w przedmiocie wpisu na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy;
- zawarte przez oferenta porozumienia o wolontariacie z osobami, które będą wykonywały świadczenia w ramach danego punktu;
- numery PESEL osób uprawnionych do podpisu umowy na realizację zadania, którego dotyczy konkurs;
- kopię aktualnego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego lub odpis z innego właściwego rejestru lub inny właściwy dokument stanowiący o podstawie działalności oferenta.

W pkt 8.4. i pkt 9.4. wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. kierownik kontrolowanej jednostki wskazał w powyższym zakresie co następuje:

- obowiązek przedłożenia decyzji Wojewody Dolnośląskiego w przedmiocie danej organizacji na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy uzasadniono mogącymi wystąpić różnicami w czasie np. pomiędzy wydaniem decyzji o wykreśleniu danej organizacji z listy a datą udostępnienia tej informacji w Biuletynie Informacji Publicznej;
- obowiązek przedstawienia zawartych przez oferenta porozumień o wolontariacie uzasadniono brzmieniem art. 11 ust. 6b ustawy oraz art. 13 ust. 2 pkt 6 u.d.p.p.w. (przedstawienie ww. dokumentów jest jednym z kryteriów dokonania wyboru zwycięskiej oferty);
- obowiązek podania numerów PESEL osób uprawnionych do podpisu umowy na realizację zadania, którego dotyczy konkurs uzasadniono tym, iż ramowy wzór umowy, wskazany w załączniku nr 3 do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. poz. 2057), wymaga podania tych informacji;
- obowiązek przedstawienia wraz z ofertą kopii aktualnego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego lub odpisu z innego właściwego rejestru lub innego właściwego dokumentu stanowiącego o podstawie działalności oferenta uzasadniono możliwością weryfikacji danych zawartych w ofercie, ujętych w powyższych ewidencjach lub zaistniałych zmianach, a nie ujętych w rejestrach oraz na możliwość składania ofert przez organizacje niewpisane do Krajowego Rejestru Sądowego.

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia oraz stwierdzony w toku kontroli stan faktyczny należy wskazać co następuje.

W zakresie kopii decyzji wojewody o wpisaniu na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy, należy wskazać, iż ust. 15 przedmiotowego przepisu obliuguje wojewodę do tego aby prowadzoną listę udostępniał w Biuletynie Informacji Publicznej, gdzie jest dostępna

dla wszystkich zainteresowanych²¹. Ponadto należy zaznaczyć, iż żądanie od organizacji pozarządowej wyłącznie przedstawienia kopii opisanej powyżej decyzji może skutkować tym, iż do konkursu zostanie dopuszczony podmiot, który został w ww. liście wykreślony. Zaznaczyć bowiem należy, iż decyzja w przedmiocie wpisu²² na powyższą listę i decyzja o skreśleniu z niej są to dwa odrębne akty administracyjne, wydawane w dwóch odrębnych i niezależnych postępowaniach²³. Jedyne listy, o której mowa w art. 11d ust. 15 ustawy zawiera dane o organizacjach wpisanych oraz wykreślonych. Nie można przy tym pominąć tego, iż co do zasady skutki prawne wywiera decyzja ostateczna (art. 130 § 1 k.p.a.), a więc decyzja która po pierwsze została skutecznie doręczona adresatowi, weszła do obrotu prawnego i wiąże organ, który ją wydał (art. 110 § 1 k.p.a.)²⁴, a po drugie w przewidzianym terminie nie wniesiono od niej odwołania lub zrzeczone się tego prawa (art. 127a k.p.a.). Wprawdzie w przypadku decyzji, którymi rozstrzygnięto o wpisaniu danego podmiotu na ww. listę można mówić o tym, iż podlega ona wykonaniu przed terminem na wniesienie odwołania (art. 130 § 4 k.p.a.), to już w przypadku decyzji wydanych w przedmiocie wykreślenia z przedmiotowej listy nie będzie miało to zastosowania²⁵.

W zakresie obowiązku przedstawiania przez oferentów zawartych przez nich porozumień o wolontariacie należy wskazać, iż art. 11 ust. 6b ustawy stanowi, iż organizacja pozarządowa w ramach oferty może przedstawić dodatkowo porozumienia o wolontariacie. W ocenie kontrolujących brzmienie powyższego przepisu nie pozostawia żadnych wątpliwości co do tego, iż zamiarem ustawodawcy było aby okazywanie ww. dokumentów wraz z ofertą nie było obligatoryjne. Tym samym niedopuszczalnym jest aby kontrolowany organ zmieniał powyższym zapis ustawy ogłoszeniem konkursowym. Zgodzić należy się z tym, iż art. 13 ust. 2 pkt 6 u.d.p.p.w. daje mu możliwość swobodnego kształtowania kryteriów, na podstawie których wybierze on zwycięzcę ogłoszonego przez siebie konkursu, niemniej jednak nie może to prowadzić do wprowadzania do ogłoszenia konkursowego zapisów sprzecznych z przepisami prawa rangi ustawowej.

W zakresie konieczności podania nr PESEL osób uprawnionych do podpisania umowy na realizację zadania, którego dotyczy konkurs należy zgodzić się z kontrolowanym podmiotem, iż załącznik do rozporządzenia przywołany w wyjaśnieniach kierownika kontrolowanego wskazuje, iż powyższe informacje są konieczne do zawarcia umowy. Niemniej jednak nie można pominąć, iż przepis art. 11 ust. 2 ustawy wprawdzie odsyła do przepisów u.d.p.p.w. w zakresie konkursu ofert, niemniej jednak w zakresie samej umowy pomiędzy powiatem a wyłonioną w wyniku konkursu organizacją pozarządową nie można pominąć art. 11 ust. 7 ustawy i zawartego w nim odesłania do art. 6 ust. 1 pkt 1, pkt 1a i pkt 3 – pkt 6b ustawy. Przepisy te nie wymagają wskazywania nr PESEL osób podpisujących z powiatem w imieniu organizacji pozarządowej umowy, której przedmiotem jest powierzenie prowadzenia części z punktów nieodpłatnego poradnictwa. Nawet gdyby uznać,

²¹ Wojewoda Dolnośląski udostępnia przedmiotową listę pod adresem: <https://bip.duw.pl/bip/rejestry-ewidencje-arc/wydzial-prawny-nadzoru/49,Wydzial-Prawny-Nadzoru-i-Kontroli.html>

²² Na marginesie zaznaczenia wymaga, iż decyzją w przedmiocie wpisu na listę jest zarówno decyzja, o wpisaniu danej organizacji na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy, jak i decyzja odmawiająca dokonania tego wpisu w ogóle, lub w zakresie w jakim żąda tego wnioskodawca.

²³ Patrz: art. 11d ust. 6 i ust. 12 ustawy.

²⁴ Decyzja wydana, lecz niedoręczona (przy czym zaznaczenia wymaga, iż doręczenie decyzji stronie niebędącej osobą fizyczną następuje w sposób wskazany w art. 44 lub art. 45 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.) jest tzw. *aktem administracyjnym nieistniejącym* i nie wywiera skutków prawnych.

²⁵ Przepis art. 130 § 4 k.p.a. ma zastosowanie tylko do decyzji wydanych zgodnie z żądaniem wszystkich stron lub do decyzji, co do których wszystkie strony się zrzekły prawa do wniesienia odwołania. W przypadku postępowań wszczynanych z urzędu (a takimi są sprawy prowadzone w przedmiocie wykreślenia danej organizacji z listy, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy) pierwsza z ww. okoliczności nie występuje w ogóle (bo dotyczy postępowań wszczynanych na wniosek). W drugim zaś przypadku organ musi oczekiwać na to, aż strona złoży mu oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do odwołania. Do tego czasu wydana decyzja nie jest ostateczna.

iż powyższe wyliczenie zawarte w art. 11 ust. 7 ustawy stanowiło katalog otwarty²⁶ to w ocenie kontrolujących wciąż nie uzasadnia to wskazywania nr PESEL ww. osób już na etapie składania ofert. Dane te bowiem można pozyskać od wyłonionego w toku konkursu podmiotu przed podpisaniem umowy.

W zakresie odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego należy wskazać, iż dane, których żąda kontrolowana jednostka są udostępniane przez Centralną Informację Krajowego Rejestru Sądowego nieodpłatnie, za pośrednictwem ogólnodostępnych systemów teleinformatycznych, udostępniających aktualne i pełne informacje o podmiotach wpisanych do powyższego rejestru oraz umożliwiających samodzielne wygenerowanie wydruku mającego moc dokumentu wydanego przez Centralną Informację²⁷. Nie można też pominąć tego, iż przepisy u.k.r.s. wprost stanowią, iż dane wskazane w tym rejestrze korzystają z domniemania prawdziwości, a dbanie o ich aktualność jest obowiązkiem podmiotu, którego dotyczą²⁸. Ponadto zaznaczenia wymaga, iż oferty w otwartych konkursach, o których mowa w art. 11 ust. 2 ustawy, mogą być składane również przez podmioty nie mające formy prawnej fundacji lub stowarzyszenia²⁹. Nie wszyscy z tych potencjalnych oferentów podlegają wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego³⁰. Tym samym wymóg przedstawienia dokumentów wskazanych w części VII.5. pkt 8 ogłoszenia z 2019 roku; oraz w części VII.5. pkt 8 i w części VII.6. pkt 8 ogłoszenia z 2020 roku jest zasadny tylko wobec tych podmiotów, nie zaś wobec wszystkich, które potencjalnie mogą złożyć swoje oferty w konkursie.

Podsumowując powyższy wywód organ kontroli stwierdza, iż żądanie przedstawienia przez organizacje uczestniczące w konkursach z roku 2019 i 2020 wymienionych dokumentów stanowiło w części zbyt daleko idący formalizm, ponieważ dokumenty te lub informacje z nich wynikające, kontrolowana jednostka mogła pozyskać we własnym zakresie, w części zaś żądanie powyższych dokumentów nie było uprawnione.

Za powstanie powyższej nieprawidłowości odpowiadają osoby opracowujące pod względem formalno-prawnym projekt ogłoszenia oraz ich bezpośredni przełożeni sprawujący nadzór.

[dowód: akta kontroli str.: 62-68, 327-417, 418-517]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w części VII.6. pkt 2 ogłoszenia z 2019 roku (w zakresie NPO) oraz w części VII.6. pkt 2 ogłoszenia konkursowego z 2020 kontrolowany wskazał, iż obligatoryjnie oferent musi przedstawić wraz z ofertą odpowiednio m. in. umowę zawartą z doradcą obywatelskim oraz listę doradców obywatelskich. Zgodnie z art. 11 ust. 3a pkt 2 i art. 11a ust. 2 ustawy świadczyć nieodpłatne poradnictwo obywatelskie może osoba, która ukończyła z pozytywną oceną szkolenie z zakresu poradnictwa obywatelskiego udokumentowane odpowiednim zaświadczeniem albo posiada doświadczenie w świadczeniu poradnictwa obywatelskiego potwierdzone odpowiednim zaświadczeniem, oraz która co

²⁶ Wstęp art. 6 ust. 2 ustawy brzmi, cyt.: *Umowa zawiera w szczególności: (...)*.

²⁷ Zgodnie z art. 4 ust. 4a i ust. 4aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn. Dz. U. z 2026 r. poz. 685 z późn. zm., dalej jako: u.k.r.s.).

²⁸ Patrz: art. 17 u.k.r.s.

²⁹ Przepis art. 11 ust. 1 ustawy mówi o powierzeniu prowadzenia części z punktów organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego. Definicja tego zwrotu, zawarta w art. 3 ust. 2 u.d.p.p.w. nie ogranicza tego pojęcia wyłącznie do fundacji i stowarzyszeń, lecz wskazuje również na osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, które przy tym nie należą do sektora jednostek finansów publicznych, nie są przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnym i nie działają w celu osiągnięcia zysku.

³⁰ Zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach (Dz. U. poz. 1667), liczącym 34 pozycje, wpisowi do powyższego rejestru podlegają, poza stowarzyszeniami i fundacjami (poz. nr 1 i nr 6) m. in. posiadające status organizacji pożytku publicznego podmioty wskazane w poz. 31 – poz. 34 ww. rozporządzenia a także inne organizacje społeczne i zawodowe, które na mocy przepisów szczególnych podlegają wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego (poz. 30 ww. rozporządzenia).

najmniej raz do roku, począwszy od roku w którym uzyskała jeden z dwóch ww. dokumentów, uczestniczy w kursie doszkalającym. Niemniej jednak z treści ogłoszeń konkursowych z lat 2019 – 2020 nie wynikało w jaki sposób i czy w ogóle kontrolowany podmiot zamierza weryfikować spełnienie powyższych warunków. W pkt 8.5. i pkt 9.5. wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. kierownik kontrolowanej jednostki wskazał, iż odpowiednio w dniach 26 listopada 2019 r. i 6 listopada 2020 r., podczas posiedzeń komisji konkursowych, w czasie badania poszczególnych ofert pod względem merytorycznym, zweryfikowano spełnienie powyższych wymagań na podstawie przedstawionych wraz z aplikacjami konkursowymi decyzjami Wojewody Dolnośląskiego oraz umów i list. Wyjaśnienia te nie mogą zostać przyjęte. Zgodnie z art. 11d ust. 9 ustawy organizacja pozarządowa ubiegająca się o wpis na listę, o której mowa w ust. 1 niniejszego przepisu, w zakresie NPO, musi przedstawić dla doradców wymienionych przez nią na liście wskazanej w art. 11d ust. 8 pkt 2 ustawy, jedno z dwóch zaświadczeń, o których mowa w art. 11 ust. 3a pkt 2 ustawy. Jak wskazano powyżej dokumenty te pozwalają na aktywną działalność doradcy obywatelskiego w roku, w którym je uzyskał oraz w roku następnym. Niemniej jednak począwszy od ww. roku następnego doradca musi uczestniczyć w kursie doszkalającym, co najmniej raz do roku. Warunek ten nie jest weryfikowany w czasie postępowania prowadzonego w przedmiocie wpisania danej organizacji na listę podmiotów uprawnionych do świadczenia NPO³¹. Ponadto doradca obywatelski, z którym dana organizacja pozarządowa miała zawartą umowę w czasie, gdy ubiegała się o wpis na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy, nie musi już z nią współpracować w czasie gdy były organizowane konkursy z lat 2019 – 2020. Tym samym przedłożenie w ramach konkursu jedynie listy doradców obywatelskich lub umów jakie zawarła z nimi organizacja pozarządowa, bez zweryfikowania przed podpisaniem umowy, czy spełniają oni warunki wskazane w art. 11 ust. 3a pkt 2 i art. 11a ust. 2 ustawy, nie może zostać ocenione pozytywnie. Opisane powyżej, a wynikające z udzielonych wyjaśnień, działanie jakie w powyższym zakresie podejmował podmiot kontrolowany również nie świadczy o tym, iż zweryfikował on ich spełnienie przez organizację pozarządową, z którą następnie zawarto umowę.

Za powstanie powyższej nieprawidłowości odpowiadają osoby opracowujące pod względem formalno-prawnym projekt ogłoszenia oraz ich bezpośredni przełożeni sprawujący nad nimi nadzór.

[dowód: akta kontroli str.: 62-68, 327-417, 418-517]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w części IX.3., IX.4. i IX.7. ogłoszeń konkursowych z roku 2019 i 2020 wskazano, iż formalnej oceny wniesionych ofert dokona Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Urzędu, oceny merytorycznej powołana komisja konkursowa, z kolei oferty, które uzyskają minimum 19 pkt z 24 pkt możliwych zostaną przedstawione do zaopiniowania do dofinansowania. W pkt 8.6. i pkt 9.6. wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. wskazano, iż powyższy próg punktowy został wprowadzony z uwagi na brzmienie art. 13 ust. 2 pkt 3 i pkt 6 u.d.p.p.w.³². Wyjaśnienia te nie mogą zostać przyjęte. Zgodnie bowiem z art. 15 ust. 1 i ust. 2a u.d.p.p.w. zadaniem komisji konkursowej jest opiniowanie złożonych ofert, natomiast zadaniem organu ogłaszającego konkurs jest wyłonienie zwycięskiej oferty (ofert). Tym samym, w ocenie kontrolujących, komisja konkursowa powinna zaopiniować wszystkie złożone oferty (np. poprzez przyznanie im określonej liczby punktów), które spełniają wymogi formalne, niemniej jednak wybór zwycięskiej oferty należy wyłącznie do organu ogłaszającego konkurs. Nieuprawnionym jest wprowadzanie takich ograniczeń jak to opisane powyżej. Zasadności ich wprowadzenia nie

³¹ Przepis art. 11d ust. 9 ustawy odsyła do ust. 8 pkt 2, do art. 11 ust. 3a pkt 2 i do art. 11a ust. 1 ustawy, lecz nie odsyła do art. 11a ust. 2 przedmiotowego aktu normatywnego, w którym mowa o kursach doszkalających.

³² Zgodnie z tymi przepisami ogłoszenie konkursowe ma określać m. in. zasady przyznawania dotacji oraz kryteria stosowane przy wyborze ofert.

tłumaczy też to, iż przepisy u.d.p.p.w. wymagają aby ogłoszenie konkursowe zawierało kryteria wyboru ofert.

Za powstanie powyższej nieprawidłowości odpowiadają osoby opracowujące pod względem formalno-prawnym projekt ogłoszenia oraz ich bezpośredni przełożeni sprawujący nad nimi nadzór.

[dowód: akta kontroli str.: 62-68, 327-417, 418-517]

W toku kontroli stwierdzono, że otwarte konkursy ofert zweryfikowane w jej toku zostały rozstrzygnięte w następujący sposób, iż zarówno w roku 2019, jak i 2020 w ich wyniku wyłoniono organizację pozarządową pn. Karkonoskie Stowarzyszenie Edukacyjne „U Erazma i Pankracego” (dalej jako: stowarzyszenie). Ponadto stwierdzono, iż w konkursie z 2020 roku poza ww. organizacją swoje oferty złożyły także: Fundacja „W Służbie Wsi” oraz Fundacja Promocji Mediacji i Edukacji Prawnej „LEX NOSTRA”. Niemniej jednak, zgodnie z założeniami programu kontroli, weryfikacji podlegały jedynie oferty wyłonione oraz oferty odrzucone. W związku z brakiem tych ostatnich weryfikacji poddano jedynie oferty wyłonione.

[dowód: akta kontroli str.: 319-325, 327-417, 418-517]

Wszystkie z ww. ofert złożono w przewidzianym do tego terminie. Wybrane aplikacje spełniały warunki formalne określone w art. 14 ust. 1 pkt 1 – pkt 5 u.d.p.p.w. oraz załączono do nich wymagane dokumenty. Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono, iż ww. organizacje pozarządowe były wpisane na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy.

[dowód: akta kontroli str.: 327-417, 418-517]

Niemniej jednak w wyniku kontroli stwierdzono następującą nieprawidłowość dotyczącą ofert wyłonionych w konkursach z lat 2019 - 2020.

Zgodnie z częścią VII.6. ogłoszenia konkursowego z 2019 roku i częścią VII.7. ogłoszenia konkursowego z 2020 roku, wszystkie kserokopie dokumentów dołączane do oferty konkursowej muszą być potwierdzone za zgodność z oryginałem przez osobę upoważnioną do reprezentowania oferenta. Z kolei z informacji zawartych w Krajowym Rejestrze Sądowym wynika, iż w sprawach innych niż majątkowe uprawnionymi do składania oświadczeń woli w imieniu stowarzyszenia jest dwóch członków zarządu lub osoba przez nich umocowana. Jak wskazano powyżej jednym z obligatoryjnych załączników do oferty jest decyzja wojewody o wpisaniu organizacji na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż kopie decyzji, które stowarzyszenie załączyło do oferty złożonej w konkursie z 2019 roku zostały potwierdzone za zgodność z oryginałem tylko przez jedną z osób, o których mowa powyżej. Ponadto w przedstawionej kontrolującym dokumentacji brak było dowodu świadczącego, iż ww. osoba została umocowana do samodzielnego poświadczania za zgodność z oryginałem dokumentów dołączanych do oferty konkursowej.

W przypadku konkursu z 2020 roku stwierdzono, iż kopie dokumentów przedstawionych wraz z ofertą były potwierdzane za zgodność z oryginałem przez M. K. Kierownik kontrolowanej jednostki wyjaśnił³³, iż osoba ta posiadała stosowne pełnomocnictwo, udzielone jej przez stowarzyszenie w 2020 roku. Z treści przedstawionego dokumentu wynika, iż osoba w nim wskazana została umocowana do cyt.: (...) *składania ofert na powierzenie (...) realizacji zadań administracji rządowej z zakresu prowadzenia punktów: nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i edukacji prawnej w 2020 roku i latach następnym*. W ocenie kontrolujących przedmiot powyższego upoważnienia obejmuje wyłącznie *składanie ofert konkursowych*. Za jego przedmiot nie

³³ Patrz: pkt 9.10 wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r.

można uznać *reprezentowania oferenta*, o czym wspominają (i czego wymagają, w odniesieniu do osób potwierdzających za zgodność z oryginałem kopie dokumentów, których przedstawienie wraz z ofertą konkursową było obowiązkowe) ogłoszenia konkursowej z lat 2019 – 2020 w częściach VII.6. i VII.7.

Tym samym należy wskazać, iż oferty stowarzyszenia złożone w konkursach z lat 2019 – 2020 były obarczone brakami formalnymi, które powodowały iż nie powinny one być w tym stanie rozpatrywane przez komisje konkursowe i przedstawiane kierownikowi kontrolowanej jednostki do wyboru.

Przyczyną powstania nieprawidłowości była nie dość rzetelna analiza powyższych ofert przez pracowników Urzędu, którym powierzono to zadanie.

[dowód: akta kontroli str.: 62-68, 326, 327-417, 418-517]

Zgodnie z art. 15 ust. 2h i ust. 2j u.d.p.p.w. ogłoszenie wyników otwartego konkursu ofert musi wskazywać na nazwę zadania, nazwę oferenta oraz wysokość przyznanych mu środków. Każde z ogłoszeń wyników z lat 2019 – 2020 spełniało ten wymóg³⁴. Niemniej jednak powyższe wyniki muszą być opublikowane w sposób określony w art. 13 ust. 3 u.d.p.p.w. W wyniku kontroli³⁵ poczyniono w tym zakresie ustalenia analogiczne do tych, które poczyniono w zakresie publikacji ogłoszeń konkursowych z lat 2019 – 2020, w związku czym nie ma potrzeby powtarzać w tym miejscu powyższych ustaleń ani ich konkluzji.

[dowód: akta kontroli str.: 62-68, 327-417, 418-517]

Zgodnie z art. 11 ust. 7 ustawy umowa zawarta pomiędzy powiatem a organizacją pozarządową winna mieć formę pisemną i być zawarta niezwłocznie po rozstrzygnięciu ww. konkursów (art. 15 ust.4 oraz art. 16 ust. 2 u.d.p.p.w.), jak również zawierać elementy, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1, pkt 1a i pkt 3 – 6b ww. ustawy. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż wszystkie z umów zawartych w latach 2019 – 2020 miały właściwą formę, a daty ich zawarcia nie budzą zastrzeżeń³⁶. Wszystkie ww. umowy uwzględniały dyspozycję art. 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 1a ustawy³⁷. Ponadto w zawartych umowach organizacjom pozarządowym powierzono też kwestie związane z prowadzeniem edukacji prawnej³⁸. Przepis art. 6 ust. 2 pkt 6b ustawy, z uwagi na przedmiot regulacji niniejszego przepisu prawidłowo nie miał zastosowania.

W wyniku kontroli stwierdzono co następuje w zakresie wymogów umów zawieranych z organizacjami pozarządowymi określonych w art. 6 ust. 2 pkt 3 – pkt 6a ustawy. Z udzielonych wyjaśnień³⁹ wynika, iż w ocenie kierownika kontrolowanego podmiotu powyższe wymogi są wypełniane przez § 3 ust. 9 pkt 1, pkt 3, pkt 4 i pkt 7 poszczególnych umów z lat 2019 – 2020. Wyjaśnienia te nie mogą zostać przyjęte. Przywołane powyżej zapisy umów mają następujące brzmienie:

§ 3

(...)

9. Zleceniobiorca jest zobowiązany do:

- 1) przestrzegania przepisów ustawy oraz aktów wykonawczych, wydawanych na jej podstawie;*
- 2) udzielania pomocy prawnej osobiście (z wyłączeniem użycia środków komunikowania się na odległość) według swojej najlepszej wiedzy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach (...) może udzielać upoważniony*

³⁴ Patrz: Zarządzenie nr 0050.365.2019.VIII Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 28 listopada 2019 r. oraz zarządzenie nr 0050.694.2020.VIII Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 12 listopada 2020 r.

³⁵ Patrz: pkt 8.8. i pkt 9.8. wyjaśnień z dnia 18 lipca 2023 r.

³⁶ Umowy w 2019 roku zawarto w dniu 29 listopada, a w 2020 roku w dniu 30 listopada.

³⁷ Wymogi opisane w art. 6 ust. 1 pkt 1, pkt 1a ustawy są wypełniane przez zapisy § 1 ust. 1 i ust. 6 umów nr NR SP.26.2019, SP.27.2019, SP.43.2020 i SP.44.2020.

³⁸ Patrz: art. 11 ust. 7 zd. drugie ustawy w zw. z § 1 ust. 1 umów z 2019 i 2020 roku.

³⁹ Patrz: pkt 8.9. i pkt 9.9. wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r.

aplikant adwokaci lub aplikant radcowski oraz zastępcy adwokata i radcy wskazani przez Zleceniobiorcę;(w zakresie NPP)

2) świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego osobiście (z wyłączeniem użycia środków komunikowania się na odległość) według swojej najlepszej wiedzy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach (...) mogą udzielać adwokat lub radca prawny wskazani przez Zleceniobiorcę; (w zakresie NPO)

3) informowania Zleceniodawcy o zastępstwie na adres, o którym mowa w § 1 ust. 9 pkt 1);

4) udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej według kolejności zgłoszeń w danym dniu zarejestrowanych w Systemie Informatycznym. Z ważnych powodów Zleceniobiorca może ustalić inną kolejność. Dodatkowo Zleceniobiorca zobowiązuje się do przestrzegania maksymalnego terminu 7 dni na przeprowadzenia mediacji od momentu zgłoszenia takiej potrzeby przez osobę uprawnioną;(w zakresie NPP)

4) świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego według kolejności zgłoszeń w danym dniu zarejestrowanych w Systemie Informatycznym. Z ważnych powodów Zleceniobiorca może ustalić inną kolejność. Dodatkowo Zleceniobiorca zobowiązuje się do przestrzegania maksymalnego terminu 7 dni na przeprowadzenia mediacji od momentu zgłoszenia takiej potrzeby przez osobę uprawnioną;(w zakresie NPO)

7) dokumentowania w Systemie Informatycznym w „karcie pomocy” każdego przypadku udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, przez podania w szczególności informacji dotyczących (...) oraz osoby udzielającej pomocy i daty jej udzielenia; (w zakresie NPP)

7) dokumentowania w Systemie Informatycznym w „karcie pomocy” każdego przypadku świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, przez podania w szczególności informacji dotyczących (...) oraz osoby udzielającej pomocy i daty jej udzielenia; (w zakresie NPO)

Przepis art. 11 ust. 7 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 3 – pkt 6a ustawy wymaga, aby umowa zawierana przez powiat (miasto na prawach powiatu) z organizacją pozarządową określała m. in.: określenie sposobu korzystania z lokalu, w którym będzie usytuowany punkt; wskazanie niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiające udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej; zasady zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej; zasady zapewniania przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej; sposób organizowania w punkcie spotkania z mediatorem. W ocenie kontrolujących zawarte w latach 2019 – 2020 umowy nie ustalały powyższych kwestii, za wyjątkiem określenia zasad zastępstwa, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy.

Sposób korzystania z lokalu, tj. określenie jak i w jakim celu będzie on eksploatowany, nie zostało w ogóle poruszone w zawartych umowach. Ta sama uwaga tyczy się wymogów określonych w art. 6 ust. 2 pkt 4 i pkt 5 ustawy. Szczególnego zaznaczenia w tym kontekście wymaga fakt, iż organizacja pozarządowa, która była stroną umów z lat 2019 – 2020 w składanych ofertach nie zobowiązywała się do wniesienia jakiegokolwiek wkładu rzeczowego (np. w postaci własnych komputerów lub oprogramowania zawierającego bazę aktów prawnych) co oznacza, iż ww. kwestie w całości pozostają po stronie kontrolowanej jednostki. Pomimo tego z umów nie wynika jakiego rodzaju urządzenia będą na wyposażeniu poszczególnych punktów i w jaki sposób organizacji pozarządowej (i wyznaczonym przez nią wykonawcom) zapewni się dostęp do bazy aktów prawnych.

Przepis art. 6 ust. 2 pkt 6a w zw. z art. 11 ust. 7 ustawy nakazuje, aby umowa zawarta z organizacją pozarządową określała sposób organizowania w punkcie spotkania

z mediatorem, a powyższy zwrot rozumieć należy jako *określony tryb postępowania, formę wykonywania czegoś*⁴⁰ oraz *planowanie i koordynowanie poszczególnych etapów jakiś działań*⁴¹. Z treści zawartych umów wynika jedynie jaki jest maksymalny termin w jakim należy przeprowadzić mediację, licząc od dnia zgłoszenia jej zapotrzebowania, co nie wypełnia dyspozycji ww. przepisu.

W zakresie zasad zapewniania zastępstwa, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy, należy zaznaczyć, iż w zakresie NPO ww. umowy wskazują, iż zastępstwo pełnią adwokaci lub radcowie prawni. Zapis ten nie jest prawidłowy z tego powodu, iż przepis art. 11 ust. 3a ustawy określa wymogi jakie musi łącznie spełnić doradca obywatelski. Posiadanie uprawnień zawodowych adwokata lub radcy prawnego, nie świadczy o ich łącznym spełnieniu (szczególnie wymogu opisanego w art. 11 ust. 3a pkt 2 ustawy).

Odpowiedzialność za powyższe braki w umowach z lat 2019 – 2020 ponoszą osoby odpowiedzialne za ich zredagowanie oraz zatwierdzenie ich treści.

[dowód: akta kontroli str.: 62-68, 327-417, 418-517]

2) W przedmiocie konkursu dot. realizacji zadania NPP/NPO/NM na rok 2022 oraz 2023.

Zgodnie z art. 13 ust. 3 i art. 15 ust. 2j u.d.p.p.w., otwarty konkurs ofert (i jego wynik) ogłasza się w BIP, w siedzibie organu administracji publicznej w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń oraz na stronie internetowej organu administracji publicznej.

W toku kontroli, w oparciu m.in. o wyjaśnienia Kontrolowanego z dnia 7 listopada 2023 r. ustalono, że n/w akty, tj.:

- Ogłoszenie Prezydenta Miasta Jeleniej Góry (sygn. GS.524.6.2021) otwartego konkursu ofert na realizację zadań administracji rządowej z zakresu prowadzenia punktów na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2022 roku (dalej jako ogłoszenie konkursowe z 2021 r.);
- Zarządzenie nr 0050.1162.2021.VIII Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 9 listopada 2021 r. w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert ogłoszonego w dniu 8 października 2021 roku na realizację zadań administracji rządowej z zakresu prowadzenia punktów na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2022 roku – wskazano Karkonoskie Stowarzyszenie Edukacyjne u Erazma i Pankracego (dalej jako ogłoszenie wyników konkursu z 2021 r.);
- Ogłoszenie Prezydenta Miasta Jeleniej Góry (sygn. GS.524.3.2022) otwartego konkursu ofert na realizację zadań administracji rządowej z zakresu prowadzenia punktów na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2023 roku (dalej jako ogłoszenie konkursowe z 2022 r.);
- Zarządzenie nr 0050.1649.2022.VIII Prezydenta Miasta Jelenia Góra z dnia 28 listopada 2022 roku w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert ogłoszonego w dniu 27 października 2022 roku na realizację zadań administracji rządowej z zakresu prowadzenia punktów na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2023 roku (dalej jako ogłoszenie wyników konkursu z 2022 r.);

zostały opublikowane w następujący sposób (zgodnie z pkt 10 wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r.):

⁴⁰ Definicja wyrazu *sposób* zawarta w Słowniku Języka Polskiego.

⁴¹ Definicja wyrazu *organizować* zawartej w Słowniku Języka Polskiego.

- ogłoszenie konkursowe z 2021 r.: na stronie BIP⁴² oraz w siedzibie Organu dnia 8 października 2021 r.; brak publikacji na stronie internetowej Organu – jedynie odesłanie do BIP⁴³;
- ogłoszenie wyników konkursu z 2021 r.: na stronie BIP⁴⁴ oraz w siedzibie Organu dnia 12 listopada 2021 r.; brak publikacji na stronie internetowej Organu;
- ogłoszenie konkursowe z 2022 r.: na stronie BIP⁴⁵ oraz w siedzibie Organu dnia 27 października 2022 r.; brak publikacji na stronie internetowej Organu;
- ogłoszenie wyników konkursu z 2022 r.: na stronie BIP⁴⁶ oraz w siedzibie Organu dnia 30 listopada 2022 r.; brak publikacji na stronie internetowej Organu.

W toku czynności ustalono, że w ogłoszeniach konkursowych z 2021 i 2022 r. jako termin składania ofert wskazano kolejno 29 października 2021 r. oraz 17 listopada 2022 r. Powyższe oznacza, że w ww. ogłoszeniach naruszono wynikający z art. 13 ust. 1 zd. drugie w zw. z ust 3 u.d.p.p.w., 21-dniowy ustawowy termin na złożenie oferty, który rozpoczyna swój bieg od dnia ogłoszenia o konkursie ofert w ostatnim z miejsc wskazanych w ust. 3 ww. art. 13. Należy bowiem zaznaczyć, że ww. termin na składanie ofert jest liczony w dniach, co oznacza, że upływa on z końcem dnia 29 października 2021 r. w przypadku ogłoszenia z 2021 r. oraz z końcem dnia 17 listopada 2022 r. w przypadku ogłoszenia z 2022 r. Tymczasem zgodnie z treścią przedmiotowych ogłoszeń konkursowych, oferty można było składać nie do końca tych dni, lecz jedynie, odpowiednio, do godziny 14:30 i 16:30. Powyższe oznacza, że doszło do skrócenia terminu na składanie ofert, a co za tym idzie naruszenia ww. przepisów. Ponadto, Kontrolowany nie przedstawił dowodów publikacji ogłoszeń konkursowych na stronie internetowej Organu, a jedynie na BIP. Link wskazany przez Kontrolowanego, w odniesieniu do publikacji ogłoszenia konkursowego z 2021 r., zawiera jedynie informację o przedmiocie konkursu i hiperłącze przekierowujące do strony BIP, co nie może zostać uznane za publikację na stronie internetowej. Mając na uwadze to, iż zgodnie z art. 13 ust. 1 u.d.p.p.w. termin składania ofert w otwartych konkursach ofert jest liczony od daty publikacji ostatniego z ogłoszeń, o których mowa w ust. 3 przedmiotowego przepisu, dokumentowanie powyższych okoliczności ma istotne znaczenie dla oceny prawidłowości przeprowadzenia otwartego konkursu ofert. Ta nie jest bowiem możliwa w sytuacji, gdy kontrolujący nie mogą zweryfikować czy okres, w którym można składać oferty był zgodny z przepisami u.d.p.p.w. (tj. nie mniej niż 21 dni) i jednocześnie nie przekraczał terminu określonego w ustawie (tj. 30 listopada). Analogicznie do ogłoszeń konkursowych, Kontrolowany nie przedstawił również dowodów publikacji ogłoszeń o wynikach konkursu z 2021 i 2022 roku na stronie internetowej Organu, co także należy ocenić negatywnie.

Przyczyną powstania powyższej nieprawidłowości był brak należytego nadzoru nad organizacją przeprowadzania konkursów w latach 2021-2022, w szczególności nad prawidłowym opublikowaniem ogłoszeń konkursowych.

[dowód: akta kontroli str.: 62-68, 518-677, 678-835, 858-878]

W części IX.2. i IX.3. ogłoszeń konkursowych z lat 2021 – 2022 wskazano, iż oznaczona w nich komórka organizacyjna Urzędu rozpatrzy je w terminie odpowiednio 14 i 10 dni oraz przekaze je komisji konkursowej, która oceni je pod względem

⁴² <https://bip.jeleniagora.pl/arttykul/143/15610/otwarty-konkurs-ofert-na-realizacje-zadan-administracji-rzadowej-z-zakresu-prowadzenia-punktow-na-udzielanie-nieodplatnej-pomocy-prawnej-i-na-swadczenie-nieodplatnego-poradnictwa-obywatelskiego-w-2022-roku>.

⁴³ <https://miasto.jeleniagora.pl/content/otwarty-konkurs-ofert-na-realizacj%C4%99-zada%C5%84-administracji-rz%C4%85dowej-z-zakresu-prowadzenia>.

⁴⁴ <https://bip.jeleniagora.pl/zarzadzenie/15783/zarzadzenie-nr-0050-1162-2021-viii>.

⁴⁵ <https://bip.jeleniagora.pl/arttykul/143/17833/otwarty-konkurs-ofert-na-realizacje-zadan-administracji-rzadowej-z-zakresu-prowadzenia-punktow-na-udzielanie-nieodplatnej-pomocy-prawnej-i-na-swadczenie-nieodplatnego-poradnictwa-obywatelskiego-w-2023-roku>.

⁴⁶ <https://bip.jeleniagora.pl/zarzadzenie/18023/zarzadzenie-nr-0050-1649-2022-viii>.

merytorycznym. Z kolei w części IX.1. ww. ogłoszeń wskazano, iż postępowanie w sprawie przyznania dotacji będzie się odbywać zgodnie z zasadami określonymi w przepisach ustawy oraz u.d.p.p.w. Zaznaczenia przy tym wymaga, iż powyższe informacje zawarto w części ogłoszeń konkursowych zatytułowanych *Termin, tryb i kryteria wyboru oferty*, co odpowiada przepisowi art. 13 ust. 2 pkt 6 u.d.p.p.w. W ocenie kontrolujących czytelniejsze byłoby wskazanie konkretnej daty (uwzględniającej termin wynikający z art. 11 ust. 12 pkt 1 ustawy), do której nastąpi wybór oferty. Zabieg taki będzie skutkował większą czytelnością ogłoszenia konkursowego.

[dowód: akta kontroli str.: 518-677, 678-835, 858-878]

Zgodnie z art. 13 ust. 2 pkt 7 u.d.p.p.w. w ogłoszeniu konkursowym należy zawrzeć informacje o zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ww. ustawy. W wyniku kontroli stwierdzono, że ogłoszenia konkursowe z lat 2021 - 2022 w części XII określały wysokość dotacji jaką kontrolowana jednostka przekazała na realizację zadania objętego niniejszą kontrolą w roku publikacji ogłoszenia konkursowego i w roku poprzednim (dodatkowo w ogłoszeniu konkursowym z 2022 r. podano także wysokość dotacji przekazanej w 2020 r.). Działanie to było nieprawidłowe w zakresie zamieszczenia w ogłoszeniu konkursowym wysokości dotacji jaką jednostka przekazała na realizację przedmiotowego zadania w roku publikacji ogłoszenia konkursowego (oraz dotacji z 2020 r. dla ogłoszenia konkursowego z 2022 r.). W dacie publikacji każdego z ww. ogłoszeń konkursowych w dalszym ciągu było realizowane zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w roku poprzednim⁴⁷. Jak zaznaczono powyżej w art. 13 ust. 2 pkt 7 u.d.p.p.w. ustawodawca posłużył się, w odniesieniu do zadań tego samego rodzaju co wskazane w ogłoszeniu konkursowym, zwrotem *zrealizowanych*, co w ocenie organu kontroli oznacza zadanie, które zostało na dzień ogłoszenia danego konkursu już wykonane. W dacie publikacji ww. ogłoszeń z lat 2021 – 2022 zadania będące przedmiotem konkursów z lat 2020 – 2021 wciąż były realizowane⁴⁸.

Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości była niewystarczająca znajomość przepisów u.d.p.p.w. przez osobę odpowiedzialną za zredagowanie każdego z ogłoszeń konkursowych oraz nie dość wnikliwa weryfikacja ich treści przez osoby dokonujące ich akceptacji oraz wyrażające zgodę na publikację. Niemniej jednak zaznaczenia wymaga, że powyższa kwestia ma jedynie charakter formalny i nie czyni ogłoszenia konkursowego nieprawidłowym w zakresie, który dawałby podstawę do podważenia prawidłowości jego rozstrzygnięcia.

[dowód: akta kontroli str.: 518-677, 678-835, 858-878]

Zgodnie z częścią V.4. ogłoszeń konkursowych z 2021 i 2022 roku, jednym z warunków realizacji zadania jest „zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami”. W wyjaśnieniach z dnia 7 listopada 2023 r. Kontrolowany, w pkt 10.2. wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r, wskazał, że „wymóg określony w części V ust. 4 ogłoszeń konkursowych z 2021 i 2022 roku weryfikowany był na podstawie sprawozdań z realizacji zadań publicznych”.

⁴⁷ W roku 2021 realizowano zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w roku 2020; natomiast w roku 2022 realizowano zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w roku 2021.

⁴⁸ Zadania polegające na świadczeniu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnych porad obywatelskich są zadaniami o charakterze całorocznym (patrz: art. 11 ust. 1 [powiat powierza połowę punktów do prowadzenia adwokatom i radcom prawnym z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, a połowę organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, zwanej dalej „organizacją pozarządową”(…) i ust. 2 [organizację pozarządową wyłania się corocznie w otwartym konkursie ofert, (...)] ustawy.

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Ogłoszenie konkursowe nie nakłada obowiązku przedstawienia przez oferenta żadnych sprawozdań z realizacji zadań publicznych w powyższym zakresie, natomiast niemożliwym jest zweryfikowanie sprawozdań z realizacji zadań publicznych objętych przedmiotowymi konkursami na etapie, w którym dane zadanie jest dopiero na etapie składania ofert i nie zaczęto go jeszcze realizować. Mając na uwadze powyższe, wskazany zapis ogłoszeń konkursowych należałoby przerehabilitować bądź powiązać z obowiązkiem załączenia odpowiedniej dokumentacji do przedkładanej oferty.

Powyższa nieprawidłowość wynika z nierzetelnego zredagowania treści ogłoszenia, za co odpowiedzialna jest osoba redagująca ogłoszenia i nadzorujący jej pracę przełożeni.
[dowód: akta kontroli str.: 62-68, 518-677, 678-835, 858-878]

W części VIII.5. ogłoszeń konkursowych z roku 2021 i z roku 2022 kontrolowany organ zawarł pouczenie o tym, że oferty składane drogą elektroniczną nie będą przyjmowane.

Należy zauważyć, że platforma ePUAP jest prawnie dopuszczalną formą powszechnej komunikacji z administracją publiczną w RP. W ocenie organu kontroli ogłaszając konkurs (który zgodnie z ustawą jest konkursem otwartym – art. 13 ust. 1 u.d.p.p.w.) należy określić jak najszerszy prawem dopuszczalny katalog sposobów składania ofert, co z kolei może się przełożyć na ilość otrzymanych ofert i ich konkurencyjność (nie wykluczając tu metod tradycyjnych, jak również za pośrednictwem nowoczesnych narzędzi informatycznych np. platformy ePUAP). Ewentualny fakt skorzystania przez oferenta z platformy ePUAP, w celu złożenia oferty, nie może powodować jego wykluczenia, co potencjalnie mogło mieć tu miejsce, a regulacje umożliwiające takie wykluczenie nie powinny zostać przyjęte (jest to wada ogłoszenia, które z uwagi na tak sformułowaną swoją treść uniemożliwia doręczenie oferty z wykorzystaniem platformy ePUAP). Należy pamiętać, iż wniesienie oferty drogą elektroniczną nie byłoby jedynym, lecz jednym z kilku sposobów złożenia oferty⁴⁹, a o wyborze najlepszego i najdogodniejszego sposobu dostarczenia swojej aplikacji do Urzędu decydowałby każdy z potencjalnych oferentów, oceniając przy tym, który z nich niesie ze sobą najmniejsze ryzyko (m. in w zakresie prawidłowości przesłania). Nie zmienia to jednak tego, iż platforma ePUAP powinna być jednym z możliwych sposobów aplikowania w otwartych konkursach ofert ogłaszanych na podstawie ustawy.

Powyższa nieprawidłowość wynika z pominięcia dedykowanej kontaktom z administracją publiczną platformy elektronicznej ePUAP. Odpowiedzialnym za przedmiotową nieprawidłowość są osoby przygotowujące treść ogłoszenia i nadzorujący ich pracę przełożeni.

[dowód: akta kontroli str.: 518-677, 678-835, 858-878]

W toku kontroli stwierdzono, iż ogłoszenie konkursowe z roku 2021 w części VII.5. pkt 1, pkt 4, pkt 6 i pkt 8 oraz w części VII.6. pkt 1, pkt 4, pkt 6 i pkt 8, a także ogłoszenie konkursowe z 2022 roku w części VII.5. pkt 1, pkt 4, pkt 6 i pkt 8 oraz w części VII.6. pkt 1, pkt 4, pkt 6 i pkt 8 wskazywały, iż obligatoryjnymi załącznikami do składanych ofert są:

- kopia decyzji Wojewody Dolnośląskiego w przedmiocie wpisu na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy;
- zawarte przez oferenta porozumienia o wolontariacie z osobami, które będą wykonywały świadczenia w ramach danego punktu;
- numery PESEL osób uprawnionych do podpisu umowy na realizację zadania, którego dotyczy konkurs;
- kopię aktualnego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego lub odpis z innego właściwego rejestru lub inny właściwy dokument stanowiący o podstawie działalności oferenta.

W zakresie kopii decyzji wojewody o wpisaniu na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy, należy wskazać, iż ust. 15 przedmiotowego przepisu obciążuje wojewodę do

⁴⁹ Obok przesłania jej za pośrednictwem operatora pocztowego, kuriera lub osobistego złożenia.

tego aby prowadzoną listę udostępniał w Biuletynie Informacji Publicznej, gdzie jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych⁵⁰. Ponadto należy zaznaczyć, iż żądanie od organizacji pozarządowej wyłącznie przedstawienia kopii opisanej powyżej decyzji może skutkować tym, iż do konkursu zostanie dopuszczony podmiot, który został w ww. liście wykreślony. Zaznaczyć bowiem należy, iż decyzja w przedmiocie wpisu⁵¹ na powyższą listę i decyzja o skreśleniu z niej są to dwa odrębne akty administracyjne, wydawane w dwóch odrębnych i niezależnych postępowaniach⁵². Jedynie lista, o której mowa w art. 11d ust. 15 ustawy zawiera dane o organizacjach wpisanych oraz wykreślonych. Nie można przy tym pominąć tego, iż co do zasady skutki prawne wywiera decyzja ostateczna (art. 130 § 1 k.p.a.), a więc decyzja która po pierwsze została skutecznie doręczona adresatowi, weszła do obrotu prawnego i wiąże organ, który ją wydał (art. 110 § 1 k.p.a.)⁵³, a po drugie w przewidzianym terminie nie wniesiono od niej odwołania lub zrzeczono się tego prawa (art. 127a k.p.a.). Wprawdzie w przypadku decyzji, którymi rozstrzygnięto o wpisaniu danego podmiotu na ww. listę można mówić o tym, iż podlega ona wykonaniu przed terminem na wniesienie odwołania (art. 130 § 4 k.p.a.), to już w przypadku decyzji wydanych w przedmiocie wykreślenia z przedmiotowej listy nie będzie miało to zastosowania⁵⁴.

W zakresie obowiązku przedstawiania przez oferentów zawartych przez nich porozumień o wolontariacie należy wskazać, iż art. 11 ust. 6b ustawy stanowi, iż organizacja pozarządowa w ramach oferty może przedstawić dodatkowo porozumienia o wolontariacie. W ocenie kontrolujących brzmienie powyższego przepisu nie pozostawia żadnych wątpliwości co do tego, iż zamiarem ustawodawcy było aby okazywanie ww. dokumentów wraz z ofertą nie było obligatoryjne. Tym samym niedopuszczalnym jest, aby kontrolowany organ zmieniał powyższy zapis ustawy ogłoszeniem konkursowym. Zgodzić należy się z tym, iż art. 13 ust. 2 pkt 6 u.d.p.p.w. daje mu możliwość swobodnego kształtowania kryteriów, na podstawie których wybierze on zwycięzcę ogłoszonego przez siebie konkursu, niemniej jednak nie może to prowadzić do wprowadzania do ogłoszenia konkursowego zapisów sprzecznych z przepisami prawa rangi ustawowej.

W zakresie konieczności podania nr PESEL osób uprawnionych do podpisu umowy na realizację zadania, którego dotyczy konkurs należy zauważyć, iż przepis art. 11 ust. 2 ustawy wprawdzie odsyła do przepisów u.d.p.p.w. w zakresie konkursu ofert, niemniej jednak w zakresie samej umowy pomiędzy powiatem a wyłonioną w wyniku konkursu organizacją pozarządową nie można pominąć art. 11 ust. 7 ustawy i zawartego w nim odesłania do art. 6 ust. 1 pkt 1, pkt 1a i pkt 3 – pkt 6b ustawy. Przepisy te nie wymagają wskazywania nr PESEL osób podpisujących z powiatem w imieniu organizacji pozarządowej umowy, której przedmiotem jest powierzenie prowadzenia części z punktów nieodpłatnego poradnictwa. Nawet gdyby uznać, iż powyższe wyliczenie zawarte w art. 11 ust. 7 ustawy stanowiło katalog otwarty⁵⁵ to w ocenie kontrolujących wciąż nie uzasadnia to wskazywania nr PESEL

⁵⁰ Wojewoda Dolnośląski udostępnia przedmiotową listę pod adresem: <https://bip.duw.pl/bip/rejestry-ewidencje-arc/wydzial-prawny-nadzoru/49,Wydzial-Prawny-Nadzoru-i-Kontroli.html>

⁵¹ Na marginesie zaznaczenia wymaga, iż decyzją w przedmiocie wpisu na listę jest zarówno decyzja, o wpisaniu danej organizacji na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy, jak i decyzja odmawiająca dokonania tego wpisu w ogóle, lub w zakresie w jakim żąda tego wnioskodawca.

⁵² Patrz: art. 11d ust. 6 i ust. 12 ustawy.

⁵³ Decyzja wydana, lecz niedoręczona (przy czym zaznaczenia wymaga, iż doręczenie decyzji stronie niebędącej osobą fizyczną następuje w sposób wskazany w art. 44 lub art. 45 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.) jest tzw. *aktem administracyjnym nieistniejącym* i nie wywiera skutków prawnych.

⁵⁴ Przepis art. 130 § 4 k.p.a. ma zastosowanie tylko do decyzji wydanych zgodnie z żądaniem wszystkich stron lub do decyzji, co do których wszystkie strony się zrzekły prawa do wniesienia odwołania. W przypadku postępowań wszczynanych z urzędu (a takimi są sprawy prowadzone w przedmiocie wykreślenia danej organizacji z listy, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy) pierwsza z ww. okoliczności nie występuje w ogóle (bo dotyczy postępowań wszczynanych na wniosek). W drugim zaś przypadku organ musi oczekiwać na to, aż strona złoży mu oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do odwołania. Do tego czasu wydana decyzja nie jest ostateczna.

⁵⁵ Wstęp art. 6 ust. 2 ustawy brzmi, cyt.: *Umowa zawiera w szczególności: (...).*

ww. osób już na etapie składania ofert. Dane te bowiem można pozyskać od wyłonionego w toku konkursu podmiotu przed jej podpisaniem.

W zakresie odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego należy wskazać, iż dane, których żąda kontrolowana jednostka są udostępniane przez Centralną Informację Krajowego Rejestru Sądowego nieodpłatnie, za pośrednictwem ogólnodostępnych systemów teleinformatycznych, udostępnia aktualne i pełne informacje o podmiotach wpisanych do powyższego rejestru oraz umożliwia samodzielne wygenerowanie wydruku mającego moc dokumentu wydanego przez Centralną Informację⁵⁶. Nie można też pominąć tego iż przepisy u.k.r.s. wprost stanowią, iż dane wskazane w tym rejestrze korzystają z domniemania prawdziwości, a dbanie o ich aktualność jest obowiązkiem podmiotu, którego dotyczą⁵⁷. Ponadto zaznaczenia wymaga, iż oferty w otwartych konkursach, o których mowa w art. 11 ust. 2 ustawy, mogą być składane również przez podmioty nie mające formy prawnej fundacji lub stowarzyszenia⁵⁸. Nie wszyscy z tych potencjalnych oferentów podlegają wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego⁵⁹. Tym samym wymóg przedstawienia dokumentów wskazanych w części VII.5. pkt 8 i VII.6. pkt 8 ogłoszenia z 2021 roku oraz w części VII.5. pkt 8 i w części VII.6. pkt 8 ogłoszenia z 2022 roku jest zasadny tylko wobec tych podmiotów, nie zaś wobec wszystkich, które potencjalnie mogą złożyć swoje oferty w konkursie.

Podsumowując powyższy wywód organ kontroli stwierdza, iż żądanie przedstawienia przez organizacje uczestniczące w konkursach z roku 2021 i 2022 wymienionych dokumentów stanowiło w części zbyt daleko idący formalizm, ponieważ dokumenty te lub informacje z nich wynikające, kontrolowana jednostka mogła pozyskać we własnym zakresie, w części zaś żądanie powyższych dokumentów nie było uprawnione.

Za powstanie powyższej nieprawidłowości odpowiadają osoby opracowujące pod względem formalno-prawnym projekt ogłoszenia oraz ich bezpośredni przełożeni sprawujący nadzór.

[dowód: akta kontroli str.: 518-677, 678-835, 858-878]

W części VII.8. ogłoszeń konkursowych z 2021 i 2022 roku wskazano, iż:

Oferty, które nie będą posiadały elementów wyżej wymienionych oraz sporządzone na innych drukach lub nie będą kompletne, zostaną odrzucone z przyczyn formalnych

Z kolei w części VIII.7. ogłoszeń konkursowych z 2021 i 2022 wskazano, iż:

Oferty mogą być uzupełniane pod względem formalnym w terminie do 3 dni od daty powiadomienia Oferentów wiadomością sms, emailem lub telefonicznie.

⁵⁶ Zgodnie z art. 4 ust. 4a i ust. 4aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 685 z późn. zm., dalej jako: u.k.r.s.).

⁵⁷ Patrz: art. 17 u.k.r.s.

⁵⁸ Przepis art. 11 ust. 1 ustawy mówi o powierzeniu prowadzenia części z punktów organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego. Definicja tego zwrotu, zawarta w art. 3 ust. 2 u.d.p.p.w. nie ogranicza tego pojęcia wyłącznie do fundacji i stowarzyszeń, lecz wskazuje również na osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, które przy tym nie należą do sektora jednostek finansów publicznych, nie są przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi publicznymi lub samorządowymi osobami prawnymi i nie działają w celu osiągnięcia zysku.

⁵⁹ Zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach (Dz. U. poz. 1667), liczącym 34 pozycje, wpisowi do powyższego rejestru podlegają, poza stowarzyszeniami i fundacjami (poz. nr 1 i nr 6) m. in. posiadające status organizacji pożytku publicznego podmioty wskazane w poz. 31 – poz. 34 ww. rozporządzenia a także inne organizacje społeczne i zawodowe, które na mocy przepisów szczególnych podlegają wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego (poz. 30 ww. rozporządzenia).

W ocenie kontrolujących powyższe zapisy są wzajemnie sprzeczne. Pierwszy z nich informuje bowiem o tym, iż oferty, do których nie zostaną załączone obligatoryjne załączniki będą odrzucone z przyczyn formalnych bez jakichkolwiek informacji o możliwości ich uzupełnienia⁶⁰. Drugi z zapisów przewiduje natomiast możliwość uzupełniania ofert. Kontrolujący stoją na stanowisku, iż ujęcie powyższych regulacji w dwóch odrębnych częściach ogłoszeń konkursowych negatywnie wpływa na czytelność samego ogłoszenia oraz na zasady prowadzenia otwartego konkursu ofert i weryfikacji składanych w jego toku aplikacji.

[dowód: akta kontroli str.: 518-677, 678-835, 858-878]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w części IX.3., IX.4. i IX.7. ogłoszeń konkursowych z roku 2021 i 2022 wskazano, iż formalnej oceny wniesionych ofert dokona Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Urzędu, oceny merytorycznej powołana komisja konkursowa, z kolei oferty, które uzyskają minimum 19 pkt z 24 pkt możliwych zostaną przedstawione do zaopiniowania do dofinansowania.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 i ust. 2a u.d.p.p.w. zadaniem komisji konkursowej jest opiniowanie złożonych ofert, natomiast zadaniem organu ogłaszającego konkurs jest wyłonienie zwycięskiej oferty (ofert). Tym samym, w ocenie kontrolujących, komisja konkursowa powinna zaopiniować wszystkie złożone oferty (np. poprzez przyznanie im określonej liczby punktów), które spełniają wymogi formalne, niemniej jednak wybór zwycięskiej oferty należy wyłącznie do organu ogłaszającego konkurs. Nieuprawnionym jest wprowadzanie takich ograniczeń jak to opisane powyżej.

Za powstanie powyższej nieprawidłowości odpowiadają osoby opracowujące pod względem formalno-prawnym projekt ogłoszenia oraz ich bezpośredni przełożeni sprawujący nad nimi nadzór.

[dowód: akta kontroli str.: 518-677, 678-835, 858-878]

W wyniku kontroli stwierdzono, że zaproszenia do udziału w pracach komisji konkursowych opublikowano na stronie BIP Kontrolowanego^{61,62}.

Następnie, zarządzeniem nr 0050.1144.2021.VIII Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 22 października 2021 r. oraz zarządzeniem nr 0050.1632.2022.VIII Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 14 listopada 2022 r. powołano komisje konkursowe.

W pracach komisji konkursowej, powołanej w 2021 roku, uczestniczyli tylko pracownicy Urzędu Miasta Jelenia Góra. W pracach komisji konkursowej, powołanej w 2022 roku, uczestniczyli pracownicy Urzędu Miasta Jelenia Góra oraz jedna osoba wskazana przez organizację pozarządową.

Powyższe kwestie są zgodnie z art. 15 ust. 2a-2f u.d.p.p.w. co należy ocenić pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str.: 518-677, 678-835, 858-878]

W toku kontroli ustalono, iż w konkursie z roku 2021 wpłynęły następujące oferty:

- Oferta NPP Karkonoskiego Stowarzyszenia Edukacyjnego u Erazma i Pankracego (wpływ: 29.10.2021 r.) – 20/24 pkt - wygrywająca,
- Oferta NPO Karkonoskiego Stowarzyszenia Edukacyjnego u Erazma i Pankracego (wpływ: 29.10.2021 r.) – 23/24 pkt - wygrywająca.

W konkursie z roku 2022 wpłynęły natomiast oferty:

- Oferta NPP Karkonoskiego Stowarzyszenia Edukacyjnego u Erazma i Pankracego (wpływ: 17.11.2022 r.) – 23 pkt - wygrywająca,

⁶⁰ Przykładowo bez wskazania, iż odrzucone będą oferty bez wszystkich wymaganych załączników, nieuzupełnione w terminie.

⁶¹ <https://bip.jeleniagora.pl/artukul/143/15612/zaproszenie-do-udzialu-w-pracach-komisji-konkursowej>.

⁶² <https://bip.jeleniagora.pl/artukul/143/19926/zaproszenie-do-udzialu-w-pracach-komisji-konkursowej>.

- Oferta NPO Karkonoskiego Stowarzyszenia Edukacyjnego u Erazma i Pankracego (wpływ: 17.11.2022 r.) – 24 pkt – wygrywająca,
- Oferta NPP Fundacji Inter Vivos (wpływ: 15.11.2022 r.) 18,5 – pkt,
- Oferta NPO Fundacji Inter Vivos (wpływ: 15.11.2022 r.) – 21,5 pkt,
- Oferta NPP Fundacji W Służbie Wsi (wpływ: 17.11.2022 r.) – 17 pkt,
- Oferta NPO Fundacji W Służbie Wsi (wpływ: 17.11.2022 r.) – 20 pkt.

Zgodnie z założeniami programu kontroli, weryfikacji ze strony kontrolerów zostały poddane oferty wygrywające.

[dowód: akta kontroli str.: 319-325, 518-677, 678-835, 858-878]

Zgodnie z częścią VII.5., VII.6. oraz VII.7. ogłoszenia konkursowego z 2021 roku wszystkie kserokopie dokumentów dołączane do oferty konkursowej muszą być potwierdzone za zgodność z oryginałem przez osobę upoważnioną do reprezentowania oferenta. Z kolei z informacji zawartych w Krajowym Rejestrze Sądowym wynika, iż w sprawach innych niż majątkowe uprawnionymi do składania oświadczeń woli w imieniu stowarzyszenia jest dwóch członków zarządu lub osoba przez nich umocowana. Jak wskazano powyżej, jednym z obligatoryjnych załączników do oferty jest decyzja wojewody o wpisaniu organizacji na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż kopie decyzji, które stowarzyszenie załączyło do ofert NPP i NPO złożonych w konkursie z 2021 roku zostały potwierdzone za zgodność z oryginałem przez M. K. Ponadto, kopie decyzji, które stowarzyszenie załączyło do ofert NPP i NPO złożonych w konkursie z 2022 roku, nie zostały potwierdzone za zgodność z oryginałem przez nikogo.

Mając na uwadze załączone do wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. pełnomocnictwo M. K. należy zauważyć, że z treści przedstawionego dokumentu wynika, iż osoba w nim wskazana została umocowana do cyt.: (...) *składania ofert na powierzenie (...) realizacji zadań administracji rządowej z zakresu prowadzenia punktów: nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i edukacji prawnej w 2020 roku i latach następujących.* W ocenie kontrolujących przedmiot powyższego upoważnienia obejmuje wyłącznie *składanie ofert konkursowych.* Za jego przedmiot nie można uznać *reprezentowania oferenta*, o czym wspominają (i czego wymagają, w odniesieniu do osób potwierdzających za zgodność z oryginałem kopie dokumentów, których przedstawienie wraz z ofertą konkursową było obowiązkowe) ogłoszenia konkursowe z lat 2021 – 2022 w części VII.7. Ponadto, decyzje załączone do ofert w konkursie z 2022 r. w ogóle nie są przez nikogo potwierdzone za zgodność z oryginałem, co także wskazuje na sprzeczność z zapisem ogłoszenia konkursowego z 2022 roku.

Tym samym należy wskazać, iż oferty stowarzyszenia złożone w konkursach z lat 2021 – 2022 były obarczone brakami formalnymi, które powodowały, iż nie powinny one być w tym stanie rozpatrywane przez komisje konkursowe i przedstawiane kierownikowi kontrolowanej jednostki do wyboru.

Przyczyną powstania nieprawidłowości była nie dość rzetelna analiza powyższych ofert przez pracowników Urzędu, którym powierzono to zadanie.

[dowód: akta kontroli str.: 326, 518-677, 678-835, 858-878]

W toku czynności ustalono, że oferty złożone przez Karkonoskie Stowarzyszenie Edukacyjne u Erazma i Pankracego, w ramach konkursu ogłoszonego w 2022 r., w części VI nie zawierają deklaracji o odpłatności lub nieodpłatności wykonywania zadania. Obowiązek złożenia takiej deklaracji wynika wprost z art. 14 ust. 1 pkt 6 u.d.p.p.w.

Złożone oferty naruszają ww. przepis ustawy. Kontrolowany mimo tego naruszenia rozpoznał ofertę merytorycznie. Z uwagi, że doszło do naruszenia ww. art. 14 ust. 1 pkt 6 u.d.p.p.w., należało wezwać oferenta do jej uzupełnienia zgodnie z postanowieniami części VIII.7. ogłoszenia konkursowego z 2022 r., ewentualnie oferty należało odrzucić, czego jednak nie uczyniono.

Przyczyną powyższych nieprawidłowości jest niestaranność pracownika dokonującego tej oceny oraz niezajomość ww. przepisu i niezastosowanie się do ww. regulacji przyjętych ogłoszeniem konkursowym. Odpowiedzialnym za przedmiotową nieprawidłowość jest ww. pracownik i nadzorujący pracę przełożeni oraz Komisja konkursowa, która również nie dostrzegła ww. braku.

[dowód: akta kontroli str.: 518-677, 678-835, 858-878]

Zgodnie z art. 11 ust. 7 ustawy umowa zawarta pomiędzy powiatem a organizacją pozarządową winna mieć formę pisemną i być zawarta niezwłocznie po rozstrzygnięciu ww. konkursów (art. 15 ust.4 oraz art. 16 ust. 2 u.d.p.p.w.), jak również zawierać elementy, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1, pkt 1a i pkt 3 – 6b ww. ustawy. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż wszystkie z umów zawartych w latach 2021 – 2022 miały właściwą formę, a daty ich zawarcia nie budzą zastrzeżeń⁶³. Wszystkie ww. umowy uwzględniały dyspozycję art. 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 1a ustawy. Ponadto w zawartych umowach organizacjom pozarządowym powierzono też kwestie związane z prowadzeniem edukacji prawnej. Przepis art. 6 ust. 2 pkt 6b ustawy, z uwagi na przedmiot regulacji niniejszego przepisu prawidłowo nie miał zastosowania.

W wyniku kontroli stwierdzono, co następuje w zakresie wymogów umów zawieranych z organizacjami pozarządowymi określonych w art. 6 ust. 2 pkt 3 – pkt 6a ustawy. Z udzielonych wyjaśnień⁶⁴ wynika, iż w ocenie kierownika kontrolowanego podmiotu powyższe wymogi są wypełniane przez § 3 ust. 9 pkt 1, pkt 4 i pkt 7 poszczególnych umów z lat 2021 – 2022. Wyjaśnienia te nie mogą zostać przyjęte. Przywołane powyżej zapisy umów mają następujące brzmienie:

§ 3

(...)

9. Zleceniobiorca jest zobowiązany do:

1) przestrzegania przepisów ustawy oraz aktów wykonawczych, wydawanych na jej podstawie;

2) udzielania pomocy prawnej osobiście (z wyłączeniem użycia środków komunikowania się na odległość) według swojej najlepszej wiedzy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach (...) może udzielać upoważniony aplikant adwokaci lub aplikant radcowski oraz zastępcy adwokata i radcy wskazani przez Zleceniobiorcę;(w zakresie NPP)

2) świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego osobiście (z wyłączeniem użycia środków komunikowania się na odległość) według swojej najlepszej wiedzy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach (...) mogą udzielać adwokat lub radca prawny wskazani przez Zleceniobiorcę; (w zakresie NPO)

3) informowania Zleceniodawcy o zastępstwie na adres, o którym mowa w § 1 ust. 9 pkt 1);

4) udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej według kolejności zgłoszeń w danym dniu zarejestrowanych w Systemie Informatycznym. Z ważnych powodów Zleceniobiorca może ustalić inna kolejność. Dodatkowo Zleceniobiorca zobowiązuje się do przestrzegania maksymalnego terminu 7 dni na przeprowadzenia mediacji od momentu zgłoszenia takiej potrzeby przez osobę uprawnioną;(w zakresie NPP)

4) świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego według kolejności zgłoszeń w danym dniu zarejestrowanych w Systemie

⁶³ Umowy w 2021 roku zawarto w dniu 30 listopada, a w 2022 roku także w dniu 30 listopada.

⁶⁴ Patrz: pkt 10.5 wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r.

Informatycznym. Z ważnych powodów Zleceniobiorca może ustalić inną kolejność. Dodatkowo Zleceniobiorca zobowiązuje się do przestrzegania maksymalnego terminu 7 dni na przeprowadzenia mediacji od momentu zgłoszenia takiej potrzeby przez osobę uprawnioną; (w zakresie NPO)

7) dokumentowania w Systemie Informatycznym w „karcie pomocy” każdego przypadku udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, przez podania w szczególności informacji dotyczących (...) oraz osoby udzielającej pomocy i daty jej udzielenia; (w zakresie NPP)

7) dokumentowania w Systemie Informatycznym w „karcie pomocy” każdego przypadku świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, przez podania w szczególności informacji dotyczących (...) oraz osoby udzielającej pomocy i daty jej udzielenia; (w zakresie NPO)

Przepis art. 11 ust. 7 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 3 – pkt 6a ustawy wymaga, aby umowa zawierana przez powiat (miasto na prawach powiatu) z organizacją pozarządową określała m. in.: określenie sposobu korzystania z lokalu, w którym będzie usytuowany punkt; wskazanie niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiający udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej; zasady zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej; zasady zapewniania przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej; sposób organizowania w punkcie spotkania z mediatorem. W ocenie kontrolujących zawarte w latach 2021 – 2022 umowy nie ustalały powyższych kwestii, za wyjątkiem określenia zasad zastępstwa, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy.

Sposób korzystania z lokalu, tj. określenie jak i w jakim celu będzie on eksploatowany, nie zostało w ogóle poruszone w zawartych umowach. Ta sama uwaga dotyczy wymogów określonych w art. 6 ust. 2 pkt 4 i pkt 5 ustawy. Szczęólnego zaznaczenia w tym kontekście wymaga fakt, iż organizacja pozarządowa, która była stroną umów z lat 2021 – 2022 w składanych ofertach nie zobowiązywała się do wniesienia jakiegokolwiek wkładu rzeczowego (np. w postaci własnych komputerów lub oprogramowania zawierającego bazę aktów prawnych) co oznacza, iż ww. kwestie w całości pozostają po stronie kontrolowanej jednostki. Pomimo tego z umów nie wynika jakiego rodzaju urządzenia będą na wyposażeniu poszczęólnych punktów i w jaki sposób organizacji pozarządowej (i wyznaczonym przez nią wykonawcom) zapewni się dostęp do bazy aktów prawnych.

Przepis art. 6 ust. 2 pkt 6a w zw. z art. 11 ust. 7 ustawy nakazuje, aby umowa zawarta z organizacją pozarządową określała sposób organizowania w punkcie spotkania z mediatorem, a powyższy zwrot rozumieć należy jako *określony tryb postępowania, formę wykonywania czego*⁶⁵ oraz *planowanie i koordynowanie poszczęólnych etapów jakiś działań*⁶⁶. Z treści zawartych umów wynika jedynie jaki jest maksymalny termin w jakim należy przeprowadzić mediację, licząc od dnia zgłoszenia jej zapotrzebowania, co nie wypełnia dyspozycji ww. przepisu.

W zakresie zasad zapewniania zastępstwa, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy, należy zaznaczyć, iż w zakresie NPO ww. umowy wskazują, iż zastępstwo pełnią adwokaci lub radcowie prawni. Zapis ten nie jest prawidłowy z tego powodu, iż przepis art. 11 ust. 3a ustawy określa wymogi jakie musi łącznie spełnić doradca obywatelski. Posiadanie uprawnień zawodowych adwokata lub radcy prawnego nie świadczy o ich łącznie spełnieniu (szczęólnie wymogu opisanego w art. 11 ust. 3a pkt 2 ustawy).

Odpowiedzialność za powyższe braki w umowach z lat 2021 – 2022 ponoszą osoby odpowiedzialne za ich zredagowanie oraz zatwierdzenie ich treści.

[dowód: akta kontroli str.: 62-68, 518-677, 678-835, 858-878]

⁶⁵ Definicja wyrazu *sposób* zawarta w Słowniku Języka Polskiego.

⁶⁶ Definicja wyrazu *organizować* zawartej w Słowniku Języka Polskiego.

W toku kontroli, na podstawie pkt 14 wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. ustalono, że Kontrolowany w latach 2020-2023 w wystarczającym zakresie weryfikował uprawnienia wykonawców do świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnej mediacji. W pkt 8.5. i pkt 9.5. wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. kierownik kontrolowanej jednostki wskazał, iż podczas posiedzeń komisji konkursowych w dniach 26 listopada 2019 r., 5 listopada 2021 r. i 23 listopada 2022 r., w czasie badania poszczególnych ofert pod względem merytorycznym, zweryfikowano spełnienie powyższych wymagań na podstawie przedstawionych wraz z aplikacjami konkursowymi decyzjami Wojewody Dolnośląskiego oraz umów i list. Wyjaśnienia te nie mogą zostać przyjęte. Zgodnie z art. 11d ust. 9 ustawy organizacja pozarządowa ubiegająca się o wpis na listę, o której mowa w ust. 1 niniejszego przepisu, w zakresie NPO, musi przedstawić dla doradców wymienionych przez nią na liście wskazanej w art. 11d ust. 8 pkt 2 ustawy, jedno z dwóch zaświadczeń, o których mowa w art. 11 ust. 3a pkt 2 ustawy. Dokumenty te pozwalają na aktywną działalność doradcy obywatelskiego w roku, w którym je uzyskał oraz w roku następnym. Niemniej jednak począwszy od ww. roku następnego doradca musi uczestniczyć w kursie doszkalającym, co najmniej raz do roku. Warunek ten nie jest weryfikowany w czasie postępowania prowadzonego w przedmiocie wpisania danej organizacji na listę podmiotów uprawnionych do świadczenia NPO⁶⁷. Ponadto doradca obywatelski, z którym dana organizacja pozarządowa miała zawartą umowę w czasie gdy ubiegała się o wpis na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy, nie musi już z nią współpracować w czasie gdy były organizowane konkursy z lat 2019 – 2022. Tym samym przedłożenie w ramach konkursu jedynie listy doradców obywatelskich lub umów jakie zawarła z nimi organizacja pozarządowa, bez zweryfikowania przed podpisaniem umowy, czy spełniają oni warunki wskazane w art. 11 ust. 3a pkt 2 i art. 11a ust. 2 ustawy, nie może zostać ocenione pozytywnie.

Powyższa nieprawidłowość wynika z niewystarczającej znajomości przepisów ustawy.
[dowód: akta kontroli str.: 62-68]

II. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej.

W Mieście Jelenia Góra funkcjonują trzy punkty nieodpłatnego poradnictwa. Są one położone w następujących lokalizacjach oraz działają według poniższych harmonogramów:

Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej:

- 1. Punkt przy al. Jana Pawła II 7 w Jeleniej Górze**, w którym nieodpłatnej pomocy prawnej udzielają adwokaci i radcowie prawni.

Punkt czynny:

- w poniedziałek i czwartek w godz. 14:00 – 18:00,
- we wtorek, środę i piątek w godz. 12:00 – 16:00.

- 2.1. Punkt przy Placu Piastowskim 32 w Jeleniej Górze**, w którym nieodpłatnej pomocy prawnej udziela wyłoniona w konkursie organizacja pozarządowa – Karkonoskie Stowarzyszenie Edukacyjne u Erazma i Pankracego.

Punkt czynny:

- w poniedziałek i wtorek w godz. 14:00 – 18:00.

⁶⁷ Przepis art. 11d ust. 9 ustawy odsyła do ust. 8 pkt 2, do art. 11 ust. 3a pkt 2 i do art. 11a ust. 1 ustawy, lecz nie odsyła do art. 11a ust. 2 przedmiotowego aktu normatywnego, w którym mowa o kursach doszkalających.

2.2. Punkt przy ul. 1 Maja 60 w Jeleniej Górze, w którym nieodpłatnej pomocy prawnej udziela wyłoniona w konkursie organizacja pozarządowa – Karkonoskie Stowarzyszenie Edukacyjne u Erazma i Pankracego.

Punkt czynny:

- w środę w godz. 09:00 – 13:00,
- w czwartek i piątek w godz. 14:00 – 18:00.

Punkt nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego:

1. Punkt przy ul. 1 Maja 60 w Jeleniej Górze, w którym nieodpłatne poradnictwo obywatelskie świadczy wyłoniona w konkursie organizacja pozarządowa – Karkonoskie Stowarzyszenie Edukacyjne u Erazma i Pankracego.

Punkt czynny:

- w poniedziałek, wtorek, czwartek i piątek w godz. 09:00 – 13:00,
- w środę w godz. 14:00 – 18:00.

Jeden punkt prowadzony jest przez Miasto Jelenia Góra, a porad w nim udzielają adwokaci oraz radcowie prawni wskazani przez właściwe samorządy zawodowe, natomiast pozostałe dwa punkty prowadzone są przez wyłonioną w konkursie organizację pozarządową. Mając na uwadze powyższe, dwa punkty przeznaczono na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, a jeden na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, co jest zgodne z art. 11 ust. 1b ustawy. Obsługę ww. punktów zapewniają osoby wskazane w art. 4a ust. 6, art. 5 ust. 1 i art. 11 ust. 3 i ust. 3a ustawy. W wyniku kontroli ustalono, iż harmonogram funkcjonowania wszystkich punktów jest zgodny z przepisem art. 8 ust. 3 ustawy.

W toku czynności kontrolnych dokonano oględzin wszystkich punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. W wyniku powyższych czynności stwierdzono poniższe nieprawidłowości w odniesieniu do wymogów określonych rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2492, zwane dalej rozporządzeniem):

- punkt przy Alei Jana Pawła II 7 (budynek MOPS w Jeleniej Górze):
 - w pomieszczeniu przeznaczonym do udzielania porad znajdowały się jedynie trzy krzesła i stół przeznaczone dla osób w przypadku prowadzenia w lokalu nieodpłatnej mediacji – brakowało jednego krzesła (§ 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia),
 - w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących brak kart informacyjnych dotyczących nieodpłatnej mediacji oraz poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem (§ 5 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia),
 - w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących brak było urny, w której osoba uprawniona mogła osobiście umieścić wypełnioną część B karty pomocy. Przedmiotowa urna znajdowała się w pomieszczeniu przeznaczonym do udzielania porad. W trakcie czynności oględzin urna została wyniesiona do pomieszczenia dla osób oczekujących, co należy ocenić pozytywnie (§ 5 ust. 4 pkt 5 rozporządzenia),
 - w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących brak informacji o możliwości przekazywania przez osoby uprawnione opinii o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonym nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim (§ 5 ust. 4 pkt 6 rozporządzenia),
 - w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących brak informacji o możliwości skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających (§ 5 ust. 4 pkt 7 rozporządzenia),
- punkt przy ul. 1 Maja 60 (budynek Jeleniogórskiego Centrum Kultury):
 - w pomieszczeniu do udzielania porad brak jest stołu i czterech krzeseł w przypadku prowadzenia w lokalu nieodpłatnej mediacji – w trakcie oględzin pracownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, iż w razie potrzeby krzesła i stół znajdują się

- w pomieszczeniu dla osób oczekujących i są wnoszone do pomieszczenia przeznaczonego do udzielania porad. Powyższe należy ocenić pozytywnie (§ 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia),
- lokal nie uwzględnia potrzeb osób niepełnosprawnych – brak możliwości wjechania wózkiem inwalidzkim (§ 3 ust. 2 rozporządzenia),
 - w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących brak kart informacyjnych dotyczących nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, nieodpłatnej mediacji oraz poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem (§ 5 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia),
 - w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących brak kart informacyjnych poradnictwa innego typu, dostępnego dla mieszkańców miasta (§ 5 ust. 4 pkt 4 rozporządzenia),
 - w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących brak było urny, w której osoba uprawniona mogła osobiście umieścić wypełnioną część B karty pomocy. Przedmiotowa urna znajdowała się w pomieszczeniu przeznaczonym do udzielania porad. W trakcie czynności oględzin urna została wyniesiona do pomieszczenia dla osób oczekujących, co należy ocenić pozytywnie (§ 5 ust. 4 pkt 5 rozporządzenia),
 - w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących brak informacji o możliwości przekazywania przez osoby uprawnione opinii o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonym nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim – w trakcie oględzin pracownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, iż każdorazowo, po wykonanej usłudze, wykonawca informuje ustnie beneficjenta o możliwości przekazania przedmiotowej opinii. Powyższe nie zasługuje jednak na uwzględnienie z uwagi na fakt, iż warunki lokalowe umożliwiają zamieszczenie takowej informacji w pomieszczeniu dla osób oczekujących, czego jednak nie uczyniono (§ 5 ust. 4 pkt 6 rozporządzenia),
 - w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących brak informacji o możliwości skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających (§ 5 ust. 4 pkt 7 rozporządzenia),
- punkt przy Placu Piastowskim 32 (budynek Jeleniogórskiego Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej „Książnica Karkonoska” w Jeleniej Górze, filia nr 4):
- w lokalu brak dostępu do instalacji telekomunikacyjnej – w trakcie oględzin pracownik jednostki kontrolowanej wskazał, iż kontakt z wykonawcą odbywa się poprzez telefon komórkowy, a w razie potrzeby poprzez telefon stacjonarny w recepcji budynku, znajdującej się w pomieszczeniu dla osób oczekujących. Powyższe należy ocenić pozytywnie (§ 5 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia),
 - w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących brak kart informacyjnych dotyczących nieodpłatnej mediacji oraz poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem (§ 5 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia),
 - w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących brak kart informacyjnych poradnictwa innego typu, dostępnego dla mieszkańców miasta (§ 5 ust. 4 pkt 4 rozporządzenia),
 - w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących brak informacji o możliwości przekazywania przez osoby uprawnione opinii o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonym nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim – w trakcie oględzin pracownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, iż każdorazowo, po wykonanej usłudze, wykonawca informuje ustnie beneficjenta o możliwości przekazania przedmiotowej opinii. Powyższe nie zasługuje jednak na uwzględnienie z uwagi na fakt, iż warunki lokalowe umożliwiają zamieszczenie takowej informacji w pomieszczeniu dla osób oczekujących, czego jednak nie uczyniono (§ 5 ust. 4 pkt 6 rozporządzenia),

- w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących brak informacji o możliwości skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających (§ 5 ust. 4 pkt 7 rozporządzenia).

Wskazane nieprawidłowości wynikają z nierzetelności w przygotowaniu punktów względem wymogów z rozporządzenia, nie rzutują one jednak w sposób istotny na prawidłowość wykonywania zadania przez kontrolowanego.
[dowód: akta kontroli str.: 34-51]

W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych, nieodpłatna pomoc, której formy określa ustawa, była świadczona w formie stacjonarnej. W okresie poprzedzającym czynności kontrolne, mając na uwadze art. 28a ustawy oraz § 3 ust. 4 rozporządzenia, jak i wytyczne zawarte w piśmie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 marca 2020 r. (znak: DSF-XI.690.81.2020), punkty pracowały zarówno w trybie zdalnym, jak i stacjonarnym. W pkt 1 wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. Kontrolowany wskazał, iż z uwagi na stan epidemii, NPP oraz NPO świadczone było w sposób określony w ww. piśmie Ministra Sprawiedliwości, tj. z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość. Informację o powyższym zamieszczono na stronie internetowej Miasta Jelenia Góra, wywieszono w siedzibach punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w siedzibie Urzędu Miasta Jelenia Góra oraz odnotowano w systemie informatycznym udostępnionym przez Ministerstwo Sprawiedliwości do obsługi nieodpłatnych porad prawnych. Powyższe należy ocenić pozytywnie.
[dowód: akta kontroli str.: 62-68]

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej, a od dnia 1 stycznia 2019 r. także świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, ma obowiązek dokumentować każdy jego przypadek w karcie pomocy, której wzór został określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia. Od dnia 16 maja 2020 r. dokumentowanie pomocy oraz przekazywanie kart i oświadczeń wskazanych w art. 4 ust. 2 ustawy odbywa się za pomocą systemu teleinformatycznego⁶⁸, o którym mowa w art. 7a ustawy (art. 7 ust. 1a i ust. 3 ustawy oraz § 8 ust. 8 rozporządzenia).

W wyniku kontroli stwierdzono, że opisane powyżej obowiązki są wykonywane prawidłowo.
[dowód: akta kontroli str.: 854-857]

Zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy i § 8 ust. 9 rozporządzenia kontrolowany organ ma obowiązek analizować opinie osób uprawnionych do otrzymania pomocy o jakości udzielanych im usług, mając na względzie potrzebę wprowadzenia usprawnień oraz podniesienia jakości nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. W tym celu należy co najmniej raz w miesiącu odbierać części B karty pomocy zgromadzone w urnie, która powinna znajdować się w każdym z punktów. Zgromadzone w ten sposób opinie, przekazane na formularzach wraz z opiniami przekazanymi elektronicznie, listownie oraz telefonicznie, stanowią podstawę przeprowadzenia analizy, o której mowa powyżej. W pkt 2 wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. Kontrolowany wskazał, że dokonywał przedmiotowych analiz, jednakże wskazane w nich uwagi nie odnosiły się do negatywnych stron działalności punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, wobec czego nie podejmowano dodatkowych działań. Powyższe wyjaśnienia zostają uwzględnione.
[dowód: akta kontroli str.: 62-68]

⁶⁸ Dokumentowanie kart pomocy przy użyciu systemu teleinformatycznego odbywało się już od roku 2019. Z dniem 16 maja 2020 r. odpowiedni przepisy ustawy (art. 7 ust. 3 pkt 1) zmieniono w ten sposób, że w zakresie dokumentacji kart pomocy nakazuje on czynić to przy pomocy systemu teleinformatycznego (art. 29 pkt 3 lit. c ustawy zmieniającej).

Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy starosta/prezydent miasta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wśród mieszkańców powiatu (szczegóły zawarto w art. 8 ust. 4 – ust. 8 ustawy). Ponadto z art. 8a ust. 1 ustawy wynika dla kontrolowanej jednostki obowiązek opracowania listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa, obejmującej nieodpłatne porady prawne, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz pozostałe rodzaje poradnictwa. Zawartość tej listy jest też determinowana m. in. art. 8a ust. 2 i ust. 3 ww. ustawy, natomiast sposób jej publikacji wynika z ust. 4 ww. przepisu. W wyniku kontroli stwierdzono, iż:

- a) na stronie BIP Kontrolowanego dokonano publikacji informacji o systemie NPP oraz listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa⁶⁹;
- b) na stronie internetowej Kontrolowanego nie dokonano publikacji ani nie zamieszczono informacji o systemie NPP ani listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa, a także nie przedstawiono dowodów na ich publikację – po wejściu na stronę internetową Miasta, w zakładce „Dla mieszkańca” znajduje się odnośnik o nazwie „Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie”. Po jego kliknięciu następuje automatyczne przekierowanie na stronę BIP Urzędu, co nie wypełnia dyspozycji art. 8a ust. 4 pkt 1 ustawy⁷⁰;
- c) Kontrolowany nie potwierdził dokonania publikacji wymaganych informacji przynajmniej raz w roku w lokalnych środkach masowego przekazu. Zgodnie z pkt 3 wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r.:
 - w 2020 roku – dokonano emisji nagrania w telewizji (brak dokumentów poświadczających wykonanie ww. czynności),
 - w 2021 roku – dokonanie emisji w radiu (brak dokumentów poświadczających wykonanie ww. czynności),
 - w 2022 roku – publikacja informacji w gazecie (przedstawiono kopię ogłoszenia zamieszczonego w gazecie, co należy ocenić prawidłowo)
- d) w odniesieniu do publikacji wymaganych informacji w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie powiatu – zgodnie z pkt 3 wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. dokonano publikacji przedmiotowych informacji poprzez wywieszenie informacji w siedzibach punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Mając na uwadze powyższe należy pozytywnie ocenić działania podjęte przez Kontrolowanego w zakresie publikacji przedmiotowych informacji na stronie BIP Kontrolowanego, w gazecie w 2022 roku oraz poprzez wywieszenie informacji w siedzibach punktów NPP i NPO.

Negatywnie ocenia się natomiast brak publikacji wymaganych informacji na stronie internetowej Kontrolowanego oraz brak udowodnienia dokonania emisji nagrań w telewizji i radiu w 2020 i 2021 roku.

[dowód: akta kontroli str.: 62-68, 69-73]

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu dalszego usprawnienia realizacji kontrolowanego zadania należy:

1. W umowach zawieranych z adwokatami i radcami prawnymi oraz z organizacjami pozarządowymi zawrzeć wszystkie informacje wymagane przepisami ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

⁶⁹ <https://bip.jeleniagora.pl/artykuly/193/nieodplatna-pomoc-prawna-nieodplatne-poradnictwo-obywatelskie>.

⁷⁰ <https://miasto.jeleniagora.pl/content/nieodplatna-pomoc-prawna-nieodplatne-poradnictwo-obywatelskie>.

2. Właściwie, tj. w szczególności z uwzględnieniem przepisów ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej oraz ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, redagować oraz publikować ogłoszenia otwartych konkursów ofert i ogłoszenia o wynikach otwartych konkursów ofert, których przedmiotem jest powierzenie prowadzenia części punktów nieodpłatnego poradnictwa organizacjom pozarządowym oraz ogłoszenia wyników przedmiotowych konkursów tak, aby zawierały one wszelkie wymagane ww. przepisami informacje oraz aby były one zgodne z wytycznymi w nich zawartymi.
3. Rzetelnie oceniać oferty składane przez organizacje pozarządowe w otwartych konkursach ofert.
4. Dostosować lokale, w których świadczone są nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz nieodpłatna mediacja do wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.
5. Publikować wymagane ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej informacje w sposób przewidziany w art. 8a ust. 4 ww. ustawy.

Proszę o poinformowanie o sposobie wykonania powyższych zaleceń lub o przyczynach ich niewykonania, w terminie **do 15 marca 2024 r.** (art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej).

Ż. Lip. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIE

Danuta Wójcicka
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁ
Prawnego Nadzoru i Kontroli